

Jaarverslag Stigas 2014

Natuurlijke partner voor duurzame inzetbaarheid

Dit is een uitgave van Stigas, waarin samenwerken
LTO Nederland
Branchevereniging VHG
CUMELA Nederland
FNV
en CNV Vakmensen

Telefoon (071) 568 90 00

datum
Maart 2015

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord.....	1
1.	Algemene beschouwing.....	1
1.1	Stigas voor veilig en gezond werk en inzetbaarheid.....	1
1.2	Speerpunten in 2014.....	1
2.	Ontwikkelingen ziekteverzuim en ongevallen.....	3
2.1	Ziekteverzuim.....	3
2.2	Ziekteduur.....	3
2.3	Ziekteverzuim en diagnose.....	4
2.4	Bedrijfsongevallen en beroepsziekten.....	4
2.5	Het tweede ziektejaar.....	4
2.6	Conclusies.....	5
2.7	Dodelijke ongevallen.....	5
3.	Preventiediensten en regie op verzuim.....	8
3.1	Risico-inventarisatie.....	8
3.2	Preventief Medisch Onderzoek (PMO) en gezondheidsbus.....	10
3.3	Werkplekonderzoeken en- advies.....	10
3.4	Workshops WerkenInBalans.....	11
3.5	Training Werken aan morgen.....	12
3.6	Infectieziekten en werk.....	12
3.7	Verzuim Onder De Duim.....	13
3.8	Regievoering op verzuim.....	14
4.	Kennisfunctie en uitvoering brancheprojecten.....	15
4.1	Sectoractiviteiten.....	15
4.2	Werken aan Morgen 2.0.....	16
4.3	Aanpak Werken In Balans.....	17
4.4	Stof, pak 't aan.....	17
4.5	Bescherm Bewust.....	18
4.6	Pilot Modernisering Ziektewet.....	18
4.7	Zelfregulering en zelfwerkzaamheid RIE.....	19
5.0	Communicatie en voorlichting.....	20
5.1	Colland en VanColland magazine.....	20
5.2	Voorlichtingsmaterialen en websites.....	20
5.3	Sociale media.....	21
5.4	Digitale nieuwsbrief.....	22
5.5	Voorlichtingen, cursussen en workshops.....	22
6.	Organisatie.....	23
6.1	Stigas-Bureau: kennis- en loketfunctie.....	23
6.2	Stigas gecertificeerd.....	23
6.3	Stigas-adviseurs en agrarische klantenteams.....	23
Bijlage 1	Samenstelling klankbordgroepen en subgroepen per 31-12-2014.....	25
Bijlage 2	Overzicht dodelijke ongevallen agrarische en groene sectoren 2014.....	27
Bijlage 3	Overzicht voorlichtingen Stigas 2014.....	29

VOORWOORD

Beste lezer,

Ook in de agrarische en groene sector blijven de kwaliteit van het werk en de werkomstandigheden aandacht vragen. Enerzijds blijkt dit uit ongevallencijfers. De afname van het aantal bedrijven in de sector de afgelopen tien jaar zien we helaas nog niet terug in de ongevallencijfers. Regelmatig worden we geconfronteerd met persaandacht voor dodelijke of ernstige ongevallen, die op onze bedrijven plaatsvinden. Ook zien we dat het verzuim na een aantal jaren van daling stabiliseert. Belangrijkste oorzaak hierbij is de geleidelijke stijging van de gemiddelde leeftijd van de medewerkers, een logisch gevolg van het feit dat we langer gaan doorwerken. Zonder ingrijpen zal een verdere stijging van de gemiddelde leeftijd leiden tot een stijging van het verzuim en dat meer werkenden voortijdig gaan uitvallen.

Deze ontwikkelingen hebben het afgelopen jaar voor een belangrijk deel de agenda voor Stigas bepaald. Om te beginnen hebben sociale partners, samenwerkend in het bestuur van Stigas, opnieuw nagedacht over de rol en plaats van Stigas in de sector naar de toekomst toe. Dit heeft ertoe geleid dat er een nieuw missie statement voor de toekomst is vastgesteld. In de kern komt het erop neer dat sociale partners Stigas zien als het sectorinstituut voor veilig en gezond werk en inzetbaarheid, dat voor de sector de rol vervult van kennisinstituut en verder een sturende en deels uitvoerende rol vervult op het gebied van preventie, gezondheidsmanagement en verzuimbegeleiding. Stigas is er van overtuigd dat de sturing van en samenwerking met sociale partners in de sector een belangrijke meerwaarde kan opleveren voor de arbodienstverlening. In het licht van deze nieuwe positionering is tevens besloten om Stigas organisatorisch te verzelfstandigen. Dit zal naar verwachting in 2015 zijn beslag krijgen. Ook heeft Stigas zich laten certificeren als arbodienstverlener en voldoet daarmee aan alle eisen van een arbodienst.

De activiteiten, die Stigas afgelopen jaar heeft verricht, liggen voor een belangrijk deel in het verlengde van bovengenoemde ambitie. Om te beginnen wordt met het programma Werken aan morgen 2.0 ingespeeld op de stijgende leeftijd. Dit programma is een vervolg op het eerdere gelijknamige programma dat ondersteund vanuit ESF-middelen is uitgevoerd en maakt nu deel uit van het sectorplan agrarisch en groen.

Ook is een belangrijke start gemaakt met het moderniseren van de risico-inventarisatie. Dit gebeurt in het kader van het project 'Zelfwerkzaamheid en zelfregulering'. Kern is dat er een nieuw digitaal systeem voor de uitvoering van de risico-inventarisatie ontwikkeld wordt, dat het voor bedrijven gemakkelijker maakt om zelf de risico-inventarisatie uit te voeren, maar ook de opvolging verbeteracties uit de risico-inventarisatie stimuleert.

Als derde noemen we de pilot Modernisering Ziektewet, die in het najaar is gestart. Stigas voert samen met twee andere sectorinstellingen deze pilot uit met als doel te onderzoeken of onze sectorspecifieke aanpak voor arbodienstverlening niet ook beter kan worden ingezet voor de begeleiding van vangnetters, die ziek uit dienst gaan. Het belang voor de sector om dit goed te regelen is urgenter geworden nu als gevolg van de Wet BeZaVa (Wet Beperking Ziekteverzuim en Arbeidsongeschiktheid Vangnetters), het ziekte- en WGA risico bij het bedrijfsleven zijn gelegd.

Tot slot heeft Stigas zich als partner verbonden aan het Nationaal Preventieprogramma 'Alles is Gezondheid...'. Dit programma roept organisaties in Nederland op om vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan het thema Gezondheid in Nederland. Stigas heeft in februari vorig jaar een zogenaamde 'Pledge' getekend voor het leveren van een bijdrage aan de duurzame inzetbaarheid in de sector.

Kortom, Stigas laat zien in te spelen op ontwikkelingen om haar heen en is voor onze sector een onmisbare speler als het gaat om duurzame arbeid. Stigas doet dit op een manier, die ook buiten onze sector aanspreekt, getuige het feit dat onze sectoraanpak als 'Good practice' is opgenomen in het recente SER-advies over de toekomst van de arbeidsgerelateerde zorg. Dit jaarverslag geeft een samenvatting van de vele activiteiten van Stigas over 2014. Wij wensen u veel leesplezier.

Namens het bestuur van Stigas,

Henk Onstwedder, werknemersvoorzitter
Mans Vulto, werkgeversvoorzitter

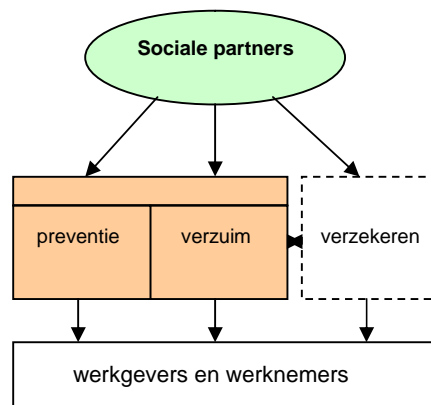
1. ALGEMENE BESCHOUWING

1.1 STIGAS VOOR VEILIG EN GEZOND WERK EN INZETBAARHEID

De zorg voor veilig en gezond werk en inzetbaarheid is bijna volledig bij werkgevers en werknemers komen te liggen. Omdat de relatief kleinschalige bedrijven in de agrarische en groene sectoren vaak niet in staat zijn dit zelf te regelen, heeft de sector een ketenaanpak ontwikkeld. Stigas vervult hierin een drieledige rol, te weten die van kennisinstituut van en voor de sector, die van uitvoerder van preventiediensten en die van regisseur van verzuimpreventie. Dit laatste gebeurt in nauwe samenwerking met arbodienst ArboVitale. Deze regierol wordt onder meer uitgevoerd voor bedrijven die bij verzuimverzekeraar SAZAS zijn aangesloten.

De integrale aanpak van preventie en verzuim maakt de positie van Stigas als sectorinstituut voor duurzame inzetbaarheid uniek. De integrale aanpak komt onder meer tot uiting in:

- De inzet van volledig in onze sector gespecialiseerde preventieadviseurs;
- De inzet van gespecialiseerde bedrijfsartsen voor zowel preventieve taken (bijvoorbeeld het Preventief preventief medisch onderzoek of preventiespreekuur) als voor verzuimbegeleiding;
- Integrale samenwerking tussen preventieadviseur, bedrijfsarts en re-integratieadviseur in klantenteams;
- Het richten van algemene preventiediensten naar de kennis en informatie, die uit de verzuimbegeleiding wordt opgedaan en;
- Andersom de inzet - waar nodig - van preventiediensten in de verzuimbegeleiding.

Preventie vormt de eerste schakel in de keten en onderscheidt de sectoraanpak van de agrarische en groene sector onderscheidend van veel andere sectoren in het midden- en kleinbedrijf. Afgezien van de sociale voordelen voor werkgevers en werknemers, komen de investeringen in preventie terug in de vorm van minder verzuim en arbeidsongeschiktheid. Uiteindelijk leidt dit tot een beter functionerende arbeidsmarkt en lagere kosten voor de bedrijven maar ook voor de sector als geheel. Als met preventie een daling van het ziekteverzuim met bijvoorbeeld 1 procentpunt wordt bereikt, levert dit direct een besparing op in loonwaarde van meer dan 20 miljoen euro op jaarbasis. De investering in preventie is naar verhouding maar een fractie van dit bedrag.

1.2 SPEERPUNTEN IN 2014

De activiteiten van Stigas in 2014 kunnen in de volgende speerpunten worden samengevat:

- Uitvoering van reguliere preventiediensten en verzuimbegeleiding
- Programma 'Werken aan Morgen 2.0'
- Modernisering risico-inventarisatie: project 'Zelfwerkzaamheid en zelfregulering'
- Inspelen op de Modernisering Ziektewet door middel van een pilot
- Doorontwikkeling van de sector-activiteitenplannen

Uitvoering preventiediensten en verzuimbegeleiding

Het afgelopen jaar bezocht Stigas preventieadviseurs ruim 1.000 bedrijven. Doel hierbij was onder meer ondersteuning bieden bij de uitvoering van risico-inventarisatie of een werkplekonderzoek. Daarnaast hebben veel andere activiteiten

plaatsgevonden, zoals het uitvoeren van preventievoorlichtingen, voorlichting over risico's van dierziekten, het trainen van leidinggevenden in het omgaan met verzuim en advisering over de machinerichtlijn. Tot slot is in samenwerking met ArboVitalite voor onder meer de bij SAZAS aangesloten bedrijven regie gevoerd op de verzuimbegeleiding.

Programma 'Werken aan Morgen 2.0'

Een belangrijk maatschappelijk vraagstuk voor de komende jaren is hoe we langer gezond en productief kunnen doorwerken. Dit raakt ook onze sector. Stigas levert als sectorinstituut een bijdrage aan de oplossing van dit vraagstuk. Als vervolg op een eerder gelijknamig project is het afgelopen jaar het programma 'Werken aan Morgen 2.0' gestart. Dit programma maakt deel uit van het Sectorplan agrarisch en groen, dat erop gericht is inzetbaarheid in de sector in de ruimste zin te bevorderen. Het sectorplan wordt gefinancierd vanuit de subsidieregeling cofinanciering sectorplannen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Werken aan morgen 2.0 is erop gericht om werkgevers en werknemers meer bewust te maken van de gevolgen van langer doorwerken en stimuleren tijdens daarop in te spelen.

WERKEN AAN MORGEN

Modernisering risico-inventarisatie: project 'Zelfwerkzaamheid en zelfregulering'

In de praktijk blijkt dat nog veel bedrijven niet over een actuele risico-inventarisatie beschikken en nog te vaak onvoldoende opvolging geven aan noodzakelijke verbeteracties. Met het project 'Zelfwerkzaamheid en zelfregulering' wordt beoogd het voor bedrijven aantrekkelijker te maken om zelf de risico-inventarisatie uit te voeren en ook om opvolging te geven aan verbeteracties. Het project wordt financieel ondersteund door een subsidie vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Modernisering Ziektewet.

Vanaf 2014 is de Wet Beperking Ziekteverzuim en Arbeidsongeschiktheid Vangnetters, of kortgezegd *BeZaVa*, van kracht. Deze wet houdt in dat bedrijven, waar tijdelijke werknemers ziek uit dienst gaan of snel na afloop van het dienstverband ziek worden, zelf de financiële lasten van ziekte en arbeidsongeschiktheid gaan dragen. Dit was voor de Stichting van de Arbeid (StvdA) aanleiding om te bedingen dat sectoren zelf verantwoordelijkheid moeten kunnen nemen voor de begeleiding van deze vangnetters. Stigas is gevraagd om hiertoe voor onze sector een pilot uit te voeren. In de pilot wordt de begeleiding van zieke vangnetters in de Ziektewet overgenomen van UWV. Daarnaast wordt een vorm van preventiezorg ontwikkeld voor bedrijven met relatief veel flexwerkers. Na een aanzienlijke vertraging in de besluitvorming is de pilot in het najaar van start gegaan.

Sector-activiteitenplannen

Het afgelopen jaar is verder invulling gegeven aan het twee jaar geleden ingezette beleid om de dienstverlening van Stigas dichter bij de sectoren te brengen. In het kader van dit beleid zijn voor een aantal hoofdsectoren, waarvoor Stigas werkzaam is, sectorspecialisten benoemd. Deze zijn vast aanspreekpunt voor een bepaalde sector en tevens verantwoordelijk voor het in samenspraak met een sector-klankbordgroep opstellen en uitvoeren van een sector-activiteitenplan. Het afgelopen jaar is geconstateerd dat dit nieuwe beleid de verbinding van Stigas met de sectoren versterkt.

2. ONTWIKKELING ZIEKTEVERZUIM EN ONGEVALLLEN

2.1 ZIEKTEVERZUIM

Het verzuimpercentage is het percentage werkbare dagen, dat verloren gaat wegens ziekteverzuim. Het verzuimpercentage over de eerste twee jaar daalt in 2014 met 0,05% ten opzichte van 2013 en komt uit op 3,44%, berekend volgens de CBS-standaard.

Tabel 1: Ziekteverzuim agrarische en groene sectoren eerste plus tweede ziektejaar

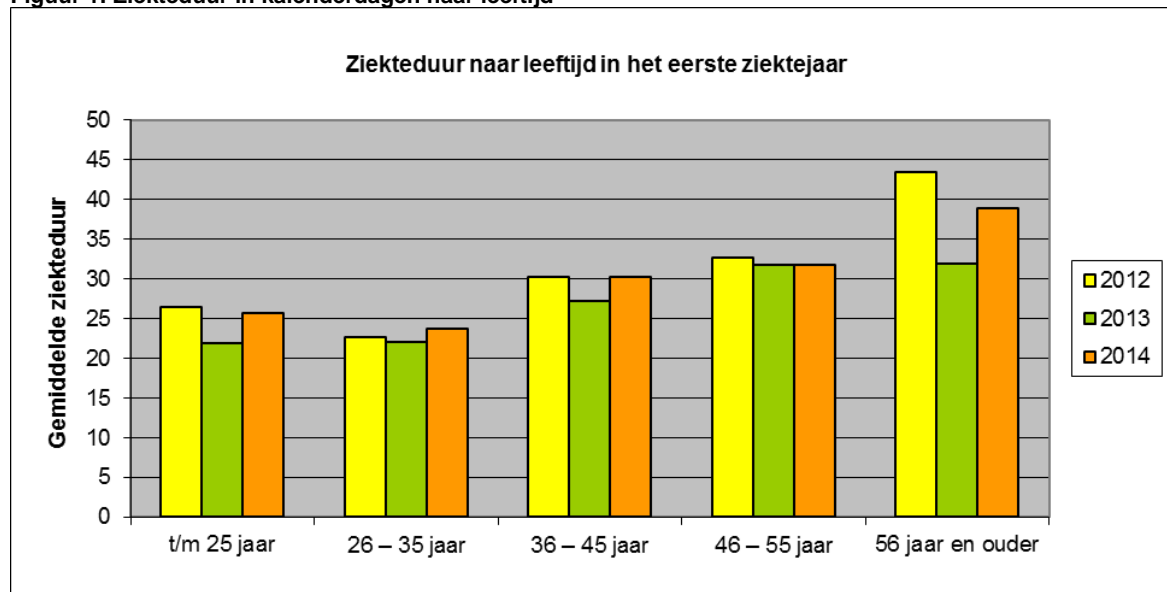
	2011	2012	2013	2014
Agrarische sector 1 ^e ziektejaar	3,15%	3,12%	2,87%	2,89%
Agrarische sector 2 ^e ziektejaar	0,63%	0,70%	0,62%	0,55%
Agrarisch totaal	3,78%	3,82%	3,49%	3,44%
Nederland 1 ^e ziektejaar*)	4,2%	4,0%	3,9%	

*) Bron: CBS / Jaarenquête Ziekteverzuim en Kwartaalenquête Ziekteverzuim. CBS neemt alleen het eerstejaars ziekteverzuim waar op basis van een steekproef.

2.2 ZIEKTEDUUR

De gemiddelde verzuimduur 1e ziektejaar is in 2014 met 2,6 kalenderdagen gestegen ten opzichte van 2013. Het betreft hier zoals gebruikelijk de beëindigde ziektegevallen. In 2013 waren er veel kortdurende griepgevallen waardoor de gemiddelde verzuimduur automatisch korter uitviel.

Figuur 1: Ziekte duur in kalenderdagen naar leeftijd

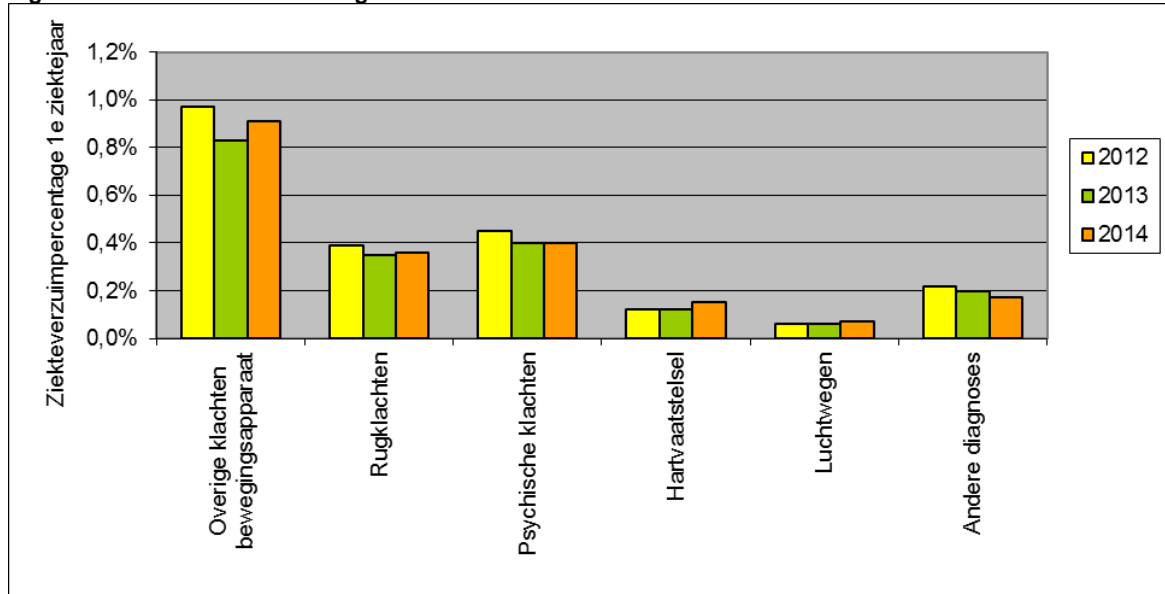

Bron: Stigas en SAZAS

2.3 ZIEKTEVERZUIM EN DIAGNOSE

Kortdurend verzuim komt doorgaans niet bij de bedrijfsarts terecht en krijgt daardoor geen diagnosecode. Figuur 2 laat zien hoe het verzuimpercentage van 2,9% over het eerste ziektejaar is opgebouwd. Het gaat niet om een onderlinge verhouding van de ziektebeelden maar om het aantal ziektedagen dat elke diagnose kost. Klachten aan rug en ledematen bepalen voor een belangrijk deel het verzuim. Door preventie hiervan zal winst te behalen zijn.

Figuur 2: Ziekteverzuim naar diagnose

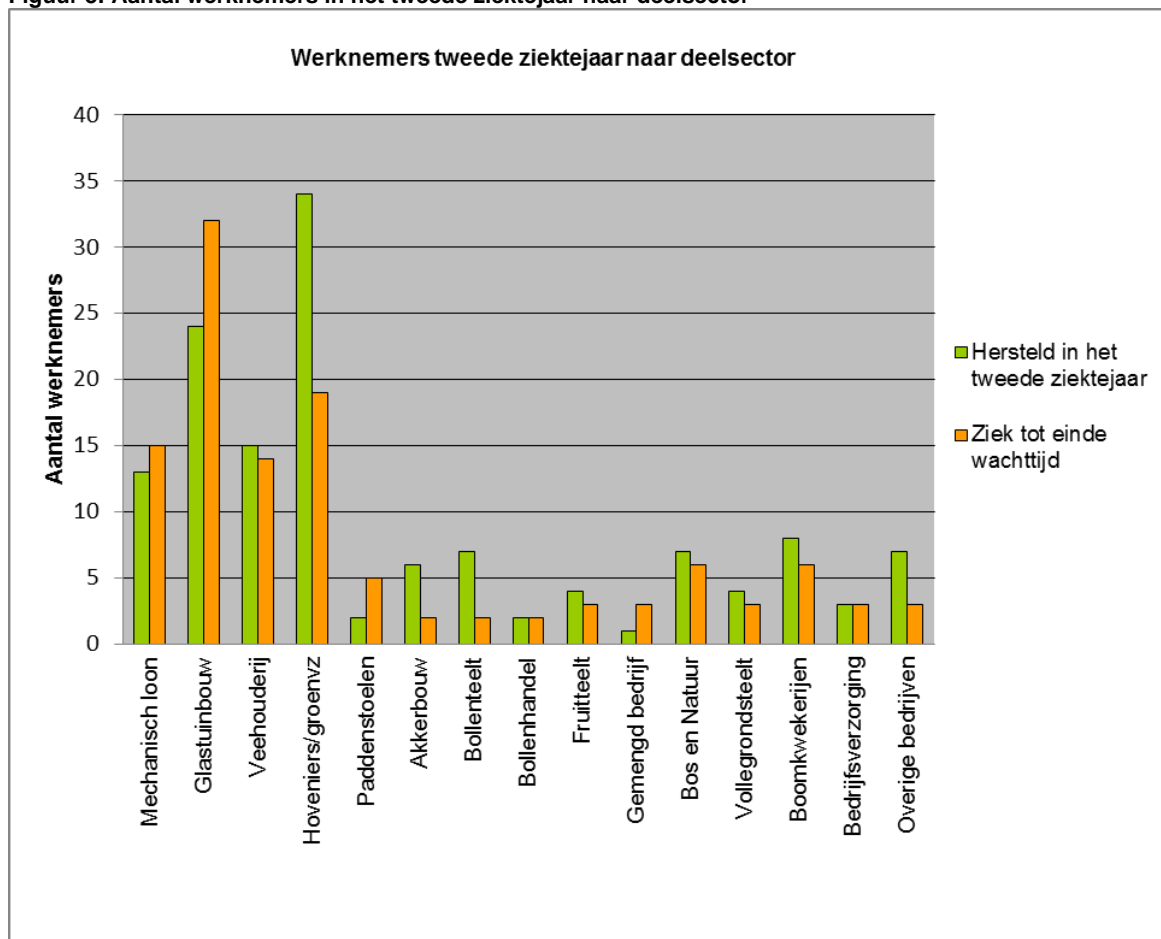
2.4 BEDRIJFSONGEVALLEN EN BEROEPSZIEKTEN

In 2014 zijn er in totaal 142 nieuwe bedrijfsongevallen met ziekteverzuim bij Stigas gemeld. Tevens werden er 344 vermoedelijke beroepsziekten vastgelegd door de bedrijfsartsen.

2.5 HET TWEEDE ZIEKTEJAAR

In het eerste ziektejaar wordt er alles aan gedaan om werknemers terug te laten keren naar werk. Met als gevolg dat degenen die langer ziek blijven ook kampen met ernstige problemen. Het gaat altijd om complexe situaties. In totaal gaat het om 225 werknemers. Toch gaat 53,7% van hen weer aan de slag in 2014 en bereiken 46,3% van hen einde wachttijd. 34,7% in deze groep was 56 jaar en ouder.

Figuur 3: Aantal werknemers in het tweede ziektejaar naar deelsector

In alle deelsectoren komen langdurig zieken voor, vooral in de grote sectoren. In de glastuinbouw komt circa 57% van de langdurig zieke werknemers niet meer aan de slag binnen 2 jaar bij de eigen of bij een andere werkgever.

2.6 CONCLUSIES

Het verzuimpercentage over de eerste twee jaar daalt in 2014 met 0,05% ten opzichte van het jaar 2013 en komt uit op 3,44% (jaar 2013 3,49%), berekend volgens de CBS-standaard. Het 4^e kwartaal 2014 is nog niet gepubliceerd door het CBS maar duidelijk wordt dat de agrarische sector wederom gunstig afsteekt ten opzichte van andere sectoren.

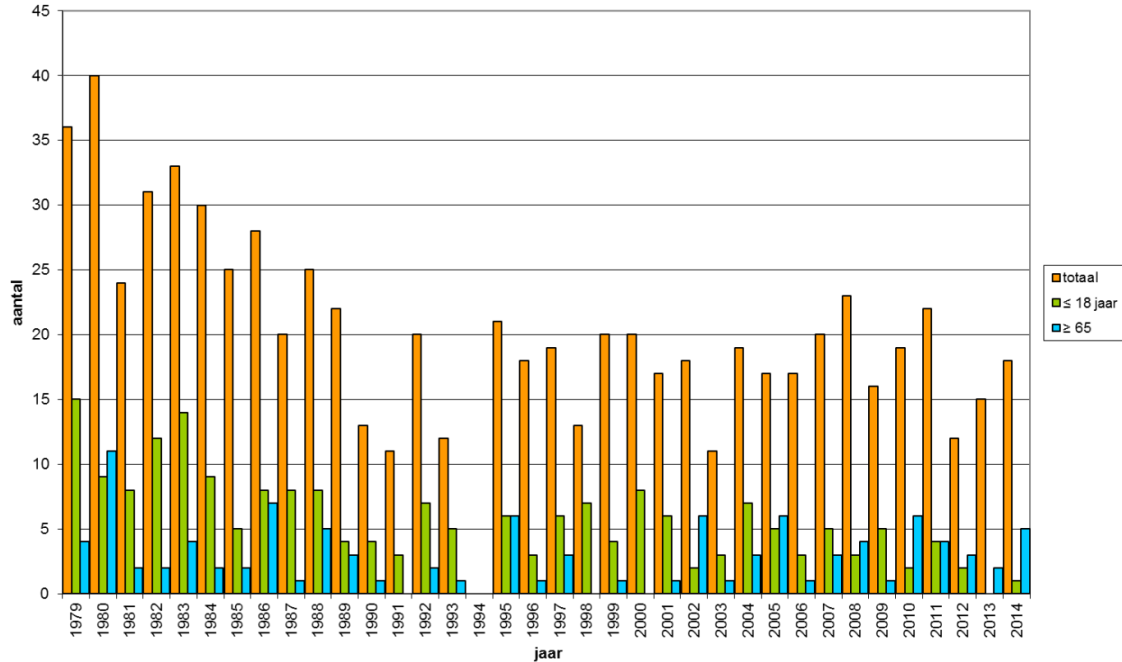
2.7 DODELIJKE ONGEVALLEN

In 2014 waren 18 dodelijke ongevallen te betreuren in de agrarische en groene sectoren. Dat zijn helaas 3 ongevallen meer dan 2013 en 6 meer dan in 2012. Het gemiddelde aantal dodelijke ongevallen is sinds 2000 17,5 dodelijke ongevallen per jaar.

In 2014 vonden twee ongevallen plaats met 'derden'. Bij één van de twee was het ongeval het gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd werden met een maïshakselaar. Dit ongeval is meegeteld bij de dodelijke ongevallen. Bij het tweede ongeval met een derde was sprake van een werknemer van een transporteur die tijdens het laden van bomen kantelde met zijn heftruck. Verder was in 2014 in vijf gevallen sprake van een dodelijk ongeval van iemand van 65 jaar of ouder. In 6 gevallen was een werknemer het slachtoffer en 8 keer een ondernemer. In 7 gevallen was sprake van een dodelijk ongeval bij een mechanisch loonbedrijf.

In bijlage 2 is een kort overzicht van de dodelijke ongevallen in 2014 opgenomen.

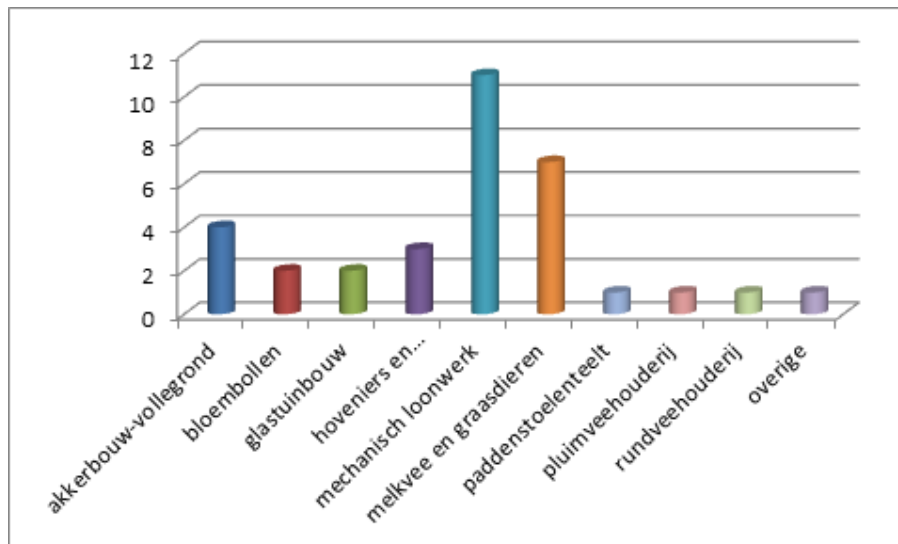
Figuur 4: Dodelijke ongevallen van 1979 tot en met 2014 totaal en ouderen en kinderen

Opvallend en verontrustend is dat er de laatste 25 – 30 jaar niet echt sprake is van een doorzettende dalende trend.

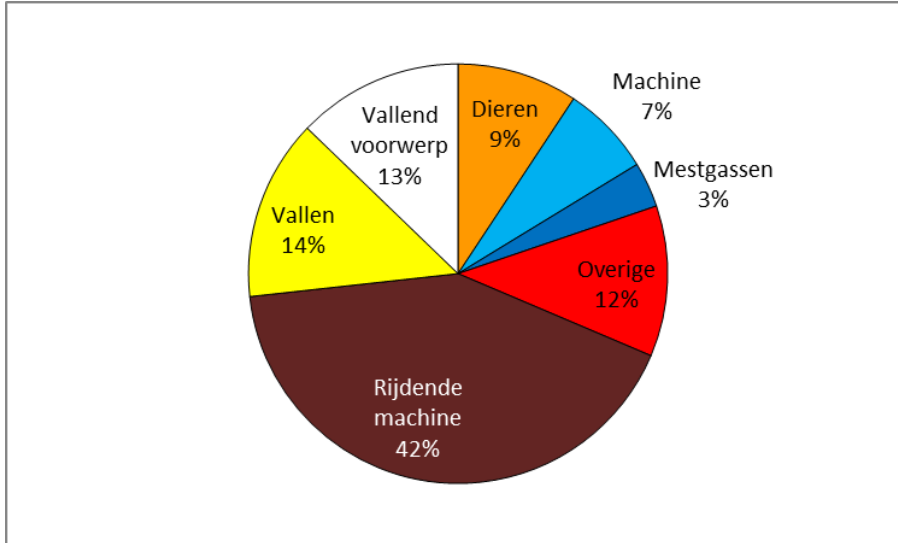
In figuur 5 is een overzicht opgenomen van het aantal dodelijke ongevallen per sector in 2013 en 2014. Hieruit blijkt dat een groot deel van de ongevallen plaatsvindt in de sectoren mechanisch loonwerk en melkvee en graasdieren. In het sectorplan mechanisch loonwerk voor 2015 is opgenomen om meer aandacht te besteden aan ongevallen en hoe ongevallen tot stand komen, om zo ondernemers en werknemers meer bewust te maken van de risico's en hopelijk ongevallen in de toekomst te voorkomen.

Figuur 5: Aantal dodelijk ongevallen per sector in 2013 en 2014

In figuur 6 is een overzicht te zien van de oorzaken van de dodelijke ongevallen. Belangrijkste oorzaak van de dodelijke ongevallen blijven de rijdende machines. Het lijkt er zelfs op dat het aandeel van de rijdende machines toeneemt.

Figuur 6: Aantal ongevallen naar oorzaak van 2010 tot en met 2014

3. PREVENTIEDIENSTEN EN REGIE OP VERZUIM

Afgezien van de uitvoering van (branche)projecten vindt de dienstverlening grotendeels op bedrijfsniveau en op individueel niveau plaats. Belangrijke activiteiten waren in 2014:

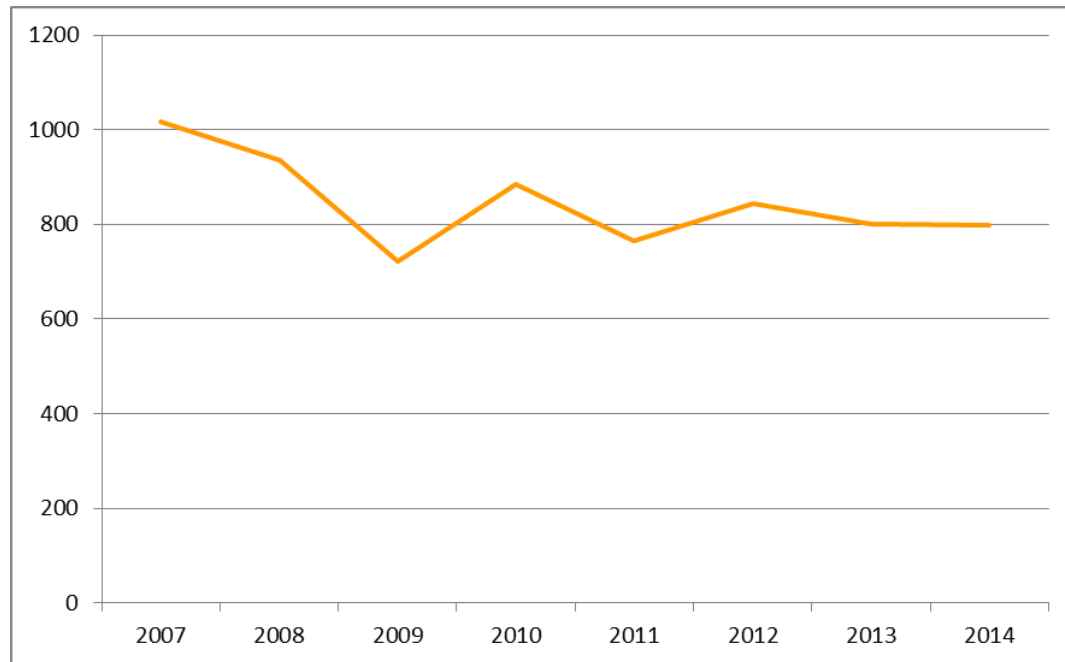
- risico-inventarisatie
- werkplekonderzoek
- Preventief Medisch Onderzoek en Gezondheidsbus
- workshops WerkenInBalans
- actie verzuim onder de duim

3.1 RISICO-INVENTARISATIE (RIE)

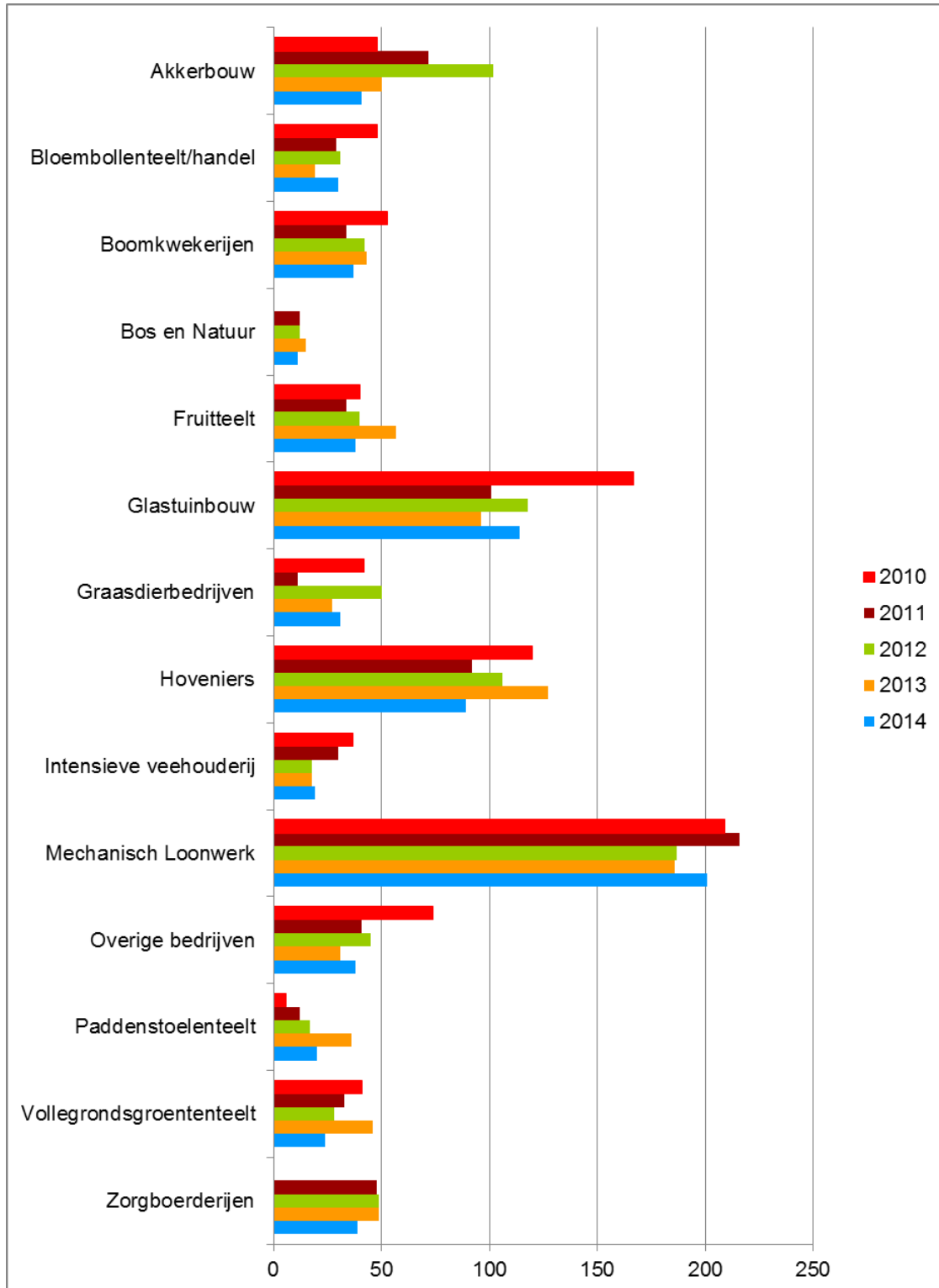
In 2014 was begroot dat 700 RIE's uitgevoerd zouden worden. Uiteindelijk zijn dit er 799 geworden. Gebleken is dat toch veel bedrijven zich aanmelden om een risico-inventarisatie door Stigas uit te laten voeren. Gemak en vreemde ogen die meer of andere dingen zien dan iemand die al jarenlang rondloopt op het bedrijf zijn een vaak gehoord argument.

In de praktijk zien we dat certificeringssystemen, die eisen dat er actuele risico-inventarisatie aanwezig is, zoals VCA, Global-GAP en het kwaliteitssysteem voor zorgboerderijen, stimulerend werken op het (laten) uitvoeren van risico-inventarisaties. In figuur 7 is een overzicht te zien van het aantal risico-inventarisaties dat door Stigas is uitgevoerd in de verschillende sectoren sinds 2011.

Figuur 7: Aantal door Stigas uitgevoerde RIE's per jaar sinds 2007

Figuur 8: Aantal RIE's per sector

Uitgezonderd akkerbouw, vollegrondsteelt en fruitteelt zijn of waren alle digitale risico-inventarisaties in 2014 erkend als branche-RIE; deze digi-RIE's kunnen zonder toetsing door een deskundige worden uitgevoerd.

3.2 PREVENTIEF MEDISCH ONDERZOEK (PMO) EN GEZONDHEIDSBUS

Stigas voert het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) gericht uit. Dat wil zeggen dat bij een PMO specifiek gekeken wordt naar de risico's in een bepaald bedrijf of sector, zoals deze uit de risico-inventarisatie naar voren komen. PMO is in veel gevallen een recht voor werknemers geregeld in alle agrarische en groene cao's, maar ook een verplichting voor de werkgever als de risico-inventarisatie daarom vraagt. In 2014 heeft een kwaliteitsverbeterslag van het PMO plaatsgevonden. Ook voor kleinere werkgevers vanaf 8 werknemers is het mogelijk om het PMO op de bedrijfslocatie uit te voeren. Hiervoor is de kleine Stigas Gezondheidsbus ingericht. In 2014 hebben 303 werknemers een PMO gedaan.

Afbeelding: de kleine Gezondheidsbus

Beroepsziekten

In 2014 hebben de Stigas artsen een workshop gevolgd over richtlijnen bij het melden van beroepsziekten van het pijlstation intensief melden (PIM) van het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten.

De bedrijfsartsen hebben in 2014 in totaal 76 (vermoede) beroepsziekten gemeld vanuit de begeleiding van ziekteverzuim. In 2013 waren dat er 47. 9 waren van psychische aard, 6 hadden te maken met de zenuwstelsel, 4 maal vanwege huidklachten, 51 betroffen klachten aan rug- en ledematen.

Aantal meldingen beroepsziekten 2014

Glastuinbouw bloemen	12
Glastuinbouw groenten	16
Hoveniers / groenvoorziening	26
Dierhouderij	6
Boomkwekerij	3
Overige sectoren	13

3.3 WERKPLEKONDERZOEK EN –ADVIES

Als een werknemer uitvalt of dreigt uit te vallen en het vermoeden bestaat dat de oorzaak in het werk ligt, wordt een Stigas preventieadviseur ingeschakeld voor het uitvoeren van een werkplekonderzoek (WPO). Deze adviseert over mogelijke aanpassingen van de werkplek, de organisatie van het werk of hulpmiddelen om terugkeer naar het werk mogelijk te maken en toekomstige uitval te voorkomen. De werkplekonderzoeken gebeuren altijd in het bijzijn van werkgever en betrokken werknemer en maken standaard deel uit van de verzuimaanpak voor onder andere SAZAS-klanten. Verder worden werkplekonderzoeken ingezet na een (ernstig) bedrijfsongeval met als doel soortgelijke ongevallen bij het betreffende bedrijf of sector te voorkomen. In 2014 zijn in totaal 160 werkplekonderzoeken uitgevoerd:

- Ø 43 maal na een (ernstig) bedrijfsongeval
- Ø 15 keer preventief bij dreigend langdurig verzuim
- Ø 102 keer om terugkeer naar werk te versnellen.

Van de 15 preventieve werkplekonderzoeken hebben er 13 uiteindelijk toe bijgedragen dat betrokken werknemer niet of in ieder geval niet langdurig is uitgevallen.

Voorbeeld werkplekonderzoek

Blootstelling gevaarlijke stoffen bij zwangerschap

Een werkgever is voor preventie aangesloten bij Stigas, de verzuimbegeleiding wordt gedaan door een zelfstandige bedrijfsarts. In april 2014 kwam bij Stigas een verzoek binnen van een Arbo adviesbureau om contact op te nemen met een bloembollenbedrijf in verband met een medewerkster, die op dat moment 10 weken zwanger was en zich zorgen maakte over de blootstelling aan gevaarlijke stoffen. De bedrijfsarts had geadviseerd de vraag neer te leggen bij Stigas omdat hun kennis hierover te kort schoot. De staf-arbeidshygiënist van Stigas beoordeelde de lijst met toegezonden chemische middelen, waaruit bleek dat enkelen mogelijk gevaarlijk zijn voor de zwangere werkneemster. Vervolgens heeft de Stigas preventieadviseur en sectorspecialist 'Open Teelten' het bedrijf bezocht om de blootstelling aan de voor de zwangere medewerkster schadelijke stoffen in te schatten. Geadviseerd werd tenslotte dat de werkneemster de komende periode aan de leesband kan werken met niet-ontsmette producten. Voor verdere begeleiding heeft de werkneemster ook nog gebruik gemaakt van het preventiespreekuur van de Stigas bedrijfsarts. De werkgever toont zich zeer tevreden over de gang van zaken.

3.4 WORKSHOPS WERKENINBALANS

De aanpak WerkenInBalans heeft als doel de duurzame inzetbaarheid van werkenden te bevorderen door hen bewust te maken van de invloed van gezondheid en vitaliteit op hun persoonlijk functioneren. Onderdeel van de aanpak is het verzorgen van startbijeenkomsten bij bedrijven en kennisbijeenkomsten in samenwerking met studieclubs en belangenorganisaties in de sector.

'Ik was altijd te moe om 's avonds na mijn werkdag te sporten of iets anders te doen. De workshop heeft mij ervan bewust gemaakt dat het ook anders kan. Nu heb ik geleerd dat bewegen me gaat helpen meer energie te krijgen.'

Welke keuzes maak jij om gezond en vitaal te blijven?

Voor werknemers, ondernemers en zelfstandigen die meer willen weten over hoe zij zelf gezond en vitaal kunnen doorwerken. Nu en de toekomst. Welke risico's komen om de hoek kijken bij het ouder worden? Welke relatie heeft dit tot het werk? Wat is belangrijk om te doen? Hoe doe ik dat dan? De antwoorden op deze vragen krijgt u in een interactieve workshop, waarin we korte oefeningen afwisselen met praktische informatie.

Op een speelse manier bieden wij u een bijeenkomst aan, waarin u stil staat bij die zaken die voor u persoonlijk van belang zijn: Hoe blijf ik in balans, lichamelijk en mentaal? Waar krijg ik energie van en wat vreet bij mij juist energie? Hoe kan ik daar op sturen, op het werk, thuis?

Aan het eind van de workshop gaat u naar huis met een eigen pakketje handvatten en tips om hier ook echt iets mee te doen. Voor uzelf, of om thuis of met uw werkgever te bespreken.

De uitvoering van de workshop is maatwerk, afgestemd op de specifieke vraag en doelstelling van de groep. In 2014 is de workshop WerkenInBalans 23 maal verzorgd.

3.5 WORKSHOP WERKEN AAN MORGEN

Voor 'Werken aan morgen' is voor (studie)groepen van werkgevers een workshop ontwikkeld voor het in groepsverband opstellen van een vitaliteitsplan voor het eigen bedrijf. De workshop is interactief, modulair opgebouwd en wordt in maatwerkvorm verzorgd.

'We doen binnen ons bedrijf al zo veel aan Arbo en toch blijft het ziekteverzuim te hoog. Ik begrijp nu dat aandacht voor gezond en fit zijn belangrijk is om het vol te kunnen blijven houden. Ik heb nu een duidelijker idee gekregen van wat me te doen staat en hoe ik daar met mijn mensen over ga praten.'

Aan de slag met gezond en vitaal langer doorwerken

Voor ondernemers die meer willen weten over vitaal werken nu en de toekomst. Hoe doe ik dat? Wat is belangrijk om te doen? Hoe betrek ik mijn medewerkers hierin? De antwoorden op deze vragen krijgt u in een interactieve workshop.

Ter voorbereiding van de workshop maakt u - in 10 minuten - met de Stigas Vitaliteitsscan Bedrijf een nulmeting van uw bedrijf. Hiermee gaan we aan de slag. Aan het eind van de workshop gaat u naar huis met een eigen pakketje handvatten en tips om hier ook echt iets mee te doen. Voor uzelf, of om in te zetten bij uw medewerkers.

WerkVermogensMonitor

Daarnaast bieden wij deelnemers de mogelijkheid om online de WerkVermogensMonitor in te vullen, een instrument dat uw werkvermogen in kaart brengt. Werkvermogen (ook wel inzetbaarheid genoemd) is de mate waarin iemand zowel lichamelijk als geestelijk in staat is om zijn huidige werk uit te voeren.

In 2014 is de workshop 'Werken aan morgen' 4 maal verzorgd.

3.6 INFECTIEZIEKTEN EN WERK

Project over hygiëne dierhouderij

Het onderwerp Infectieziekten, zoönosen antibiotica en hygiëne kwam vaak aan de orde in 2014 en leeft in de sector. Stigas heeft in samenwerking met het RIVM, GGD Hart voor Brabant, GGD Midden Nederland en LTO Nederland, een project uitgevoerd over hygiëne in de dierhouderij. Gratis voorlichtingen werden gegeven aan studieclubs en bedrijven, artikelen zijn geschreven en voorlichtingsmateriaal is verspreid.

Afbeelding: poster Infectieziekten

Hygiëne en infectiepreventie in de dierhouderij hebt u zelf in de hand

TOP 5

- 1. Handen wassen**
Was uw handen met water en zeep na contact met dieren, voordat u gaat eten en voordat u het bedrijf verlaat.
- 2. Stof**
Bacteriën, schimmels en virussen overleven op stof. Bestrijd stof. En draag bij stof een mondmasker.
- 3. EHBO**
Spoel wondjes uit met water en zeep en dek ze daarna af. Ga met bijwonden naar de huisarts.
- 4. Bedrijfskleding**
Was bedrijfskleding op het bedrijf. Reinig laarzen en kleding elke dag.
- 5. Zwangeren en mensen met een zwakke gezondheid**
mogen niet bij geboortes van schapen, geiten en runderen zijn. Zij mogen ook geen stallen uitmesten.

Logos: Stigas, GGD Hart voor Brabant, GGD regio Utrecht, LTO Nederland.

Verder is samengewerkt met het RIVM bij het opstellen van voorlichtingsmateriaal 'Zwanger en werken met dieren'. Dit wordt in 2015 uitgebracht.

Week van de Teek

In april 2014 was Stigas wederom organisator van de jaarlijkse 'WeekVanDeTeek'. Stigas vervult een leidende rol in deze gezamenlijke aanpak van 20 organisaties die betrokken zijn bij de problematiek, zoals het RIVM, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, WUR, Jagersvereniging en het Geldersch Landschap. Onder andere zijn diverse voorlichtingen gegeven en is de voorlichtingswebsite www.weekvandeteek.nl geactualiseerd.

Stigas is betrokken bij een project van de Universiteit Twente waarin een leaflet is ontwikkeld over preventie van de ziekte van Lyme voor laag geletterde werknemers. Dit leaflet is in 2014 uitgebracht en verspreid.

Afbeelding: leaflet voor laaggeletterden

Stigas en LUMC bereiden een artikel voor over de problematiek van tekenbeten en Lyme in de sectoren Bos, Natuurbeheer en hoveniers.

Teken-poli

Ook in 2014 is gebruik gemaakt van de samenwerking tussen Stigas en de Lyme poli van het Gelre ziekenhuis in Apeldoorn. De Stigas artsen verwezen rechtstreeks naar de Lyme-poli bij verdenking op Lyme. Deze werkwijze bespaart per geval een werkdag ziekteverzuim omdat geen intake nodig is met een bezoek aan het ziekenhuis.

3.7 VERZUIM ONDER DE DUIM

In 2014 heeft Stigas voor SAZAS bij een deel van haar verzekerde werkgevers wederom de actie 'Verzuim Onder De Duim' uitgevoerd. De actie is er in de kern op gericht om hoogverzuimende bedrijven te helpen hun ziekteverzuim aan te pakken. Hiertoe is een selectie gemaakt van 246 middelgrote en grote bedrijven. Net als in voorgaande jaren is de selectie gebaseerd op een hoog ziekteverzuimpercentage en meldingsfrequentie bij bedrijven.

Nieuw in 2014 is dat er binnen de groep van 246 bedrijven 43 bedrijven zijn geselecteerd die opvallen vanwege een relatief oudere werknemerspopulatie. Deze bedrijven zijn separaat benaderd met de vraag in gesprek te gaan over de wijze waarop zij ervoor kunnen en willen gaan zorgen dat hun medewerkers "gezond, gemotiveerd en gelukkig aan het werk blijven, in hun huidige of toekomstige werk". Met andere woorden: "wat kunt u doen om uw medewerkers duurzaam inzetbaar te houden?" De Stigas adviseur profileert zich in deze gesprekken als partner, die in gesprek met de klant en met passende dienstverlening helpt een antwoord te vinden op deze vraag.

De bereidheid van bedrijven om deel te nemen aan Verzuim Onder De Duim was opnieuw groot. Tijdens de gesprekken met ruim 180 bedrijven geven werkgevers terug dat de kennis en adviezen van de adviseurs zeer worden gewaardeerd. Over de gehele linie constateren we een toenemende belangstelling voor de bredere insteek van inzetbaarheid. Waarbinnen 'verzuim' uiteraard als thema toch ook altijd weer een belangrijke rol speelt. In 2014 kreeg een deel van de werkgevers naar aanleiding van de gesprekken het advies deel te nemen aan VODD-workshops. Nieuw in het programma was de workshop 'Verzuim, ook jou een zorg!', als interventie voor werknemers. Doel van deze workshop is het bewustzijn onder werknemers, dat ook zij een verantwoordelijkheid én belang hebben

om te investeren in hun eigen inzetbaarheid, te vergroten. In de evaluaties waardeerden de bedrijven de workshops met het gemiddelde rapportcijfer 8. Dit is hoog, op grond waarvan eigenlijk zoveel mogelijk bedrijven met deze workshops zouden moeten kennismaken. In 2015 zullen de workshops dan ook voor klanten, die niet aan VODD deelnemen, worden opengesteld.

3.8. REGIEVOERING OP VERZUIM

Tot slot heeft Stigas ook het afgelopen jaar bijgedragen aan een goede verzuimbegeleiding. Deze taak wordt in nauwe samenwerking met ArboVitale uitgevoerd, grotendeels voor werkgevers die hun verzuimverzekering bij SAZAS hebben ondergebracht. In deze samenwerking voert Stigas regie door middel van haar verzuimdesk, planbureau, interventieadvies en functionele sturing van de dedicated bedrijfsartsen en re-integratieadviseurs, die vanuit ArboVitale gedetacheerd zijn. Voor die bedrijven waarvoor Stigas regie voert op de verzuimbegeleiding wordt invulling gegeven aan de zogenaamde ketenaanpak. Kern is de integrale benadering van preventie en verzuim.

Het afgelopen jaar heeft – met succes – het accent gelegen op een verdere verlaging van het verzuim.

4. KENNISFUNCTIE EN UITVOERING BRANCHEPROJECTEN

Kenmerkend van de agrarische brancheaanpak voor preventie is ook de uitvoering van brancheprojecten. Hieronder wordt kort verslag gedaan van enkele projecten.

4.1 SECTORACTIVITEITEN

Voor de uitvoering van de sectoractiviteiten is tijd vrijgemaakt van de adviseurs en zijn adviseurs benoemd tot zogenaamde sectorspecialist. Enerzijds krijgen de verschillende sectoren de gelegenheid om (kleine) projecten door de adviseurs uit te laten voeren en anderzijds krijgen de sectorspecialisten daardoor meer kennis van de sector en automatisch ook meer binding met de vertegenwoordigers in de sector. Stigas krijgt hierdoor meer 'gezicht' in de sector.

Als sectorspecialisten zijn benoemd:

Mechanisch Loonwerk	Peter Bredius	Sjoek van der Maarl
Hoveniers en Groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Peter Bredius
Glastuinbouw	Albert van der Burg	Ton Joosten / Iris Voorbergen
Open Teelten	Marcel van Diepen	Marieke van Esveld
Dierhouderij	Ger Meuwissen	Kees van Schanke / Rolf de Konink / Adri van Kooten
Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Adri van Kooten

Eind 2014 is Rolf de Konink gestopt bij Stigas. Zijn activiteiten als sectorspecialist melkveehouderij zijn overgenomen door Adri van Kooten.

In alle sectoren kennen de sector-activiteitenplannen de volgende onderdelen:

- Vraagbaakfunctie. De sectorspecialist is beschikbaar voor vragen van vertegenwoordigers van de verschillende organisaties, maar ook als tweedelijns functionaris voor vragen van collegae.
- Volgen van nieuwe ontwikkelingen. Doel hiervan is om te kijken welke effecten deze ontwikkelingen hebben op de arbeidsomstandigheden. Positieve ontwikkelingen kunnen vervolgens gepromoot worden via bijvoorbeeld de arbeidsvriendelijke producten en bij ontwikkelingen met een negatief effect op de arbeidsomstandigheden wordt geprobeerd om in overleg met de leverancier/fabrikant dit te verbeteren.
- Column in een vakblad. Om veilig en gezond werken te promoten is in de meeste sectoren in het sector-activiteitenplan opgenomen om regelmatig in een vakblad te publiceren hierover.

Enkele opvallende sectoractiviteiten zijn:

- In het Mechanisch Loonwerk zijn 2013 en begin 2014 voorlichtingen op bedrijven georganiseerd over mestgassen. Vanwege de grote belangstelling is dit in 2014 gecontinueerd met voorlichtingen over gewasbeschermingsmiddelen en machineveiligheid.
- In de hovenierssector zijn toolboxavonden georganiseerd voor kleine werkgevers en ZZP'ers, zodat ook zij aan de eisen van VCA kunnen voldoen.
- In de glastuinbouw is een project gestart om meer aandacht te besteden aan de omgang met reinigings- en ontsmettingsmiddelen
- In Bos en Natuur wordt een deel van de sectortijd besteed aan activiteiten rond de ziekte van Lyme.
- In de dierhouderij is tijd vrijgemaakt om Stigas (beter) te introduceren bij de verschillende deelsectoren.

De sectorspecialisten zijn ook verantwoordelijk voor de arbocatalogi en de branche-RIE's in de verschillende sectoren. In 2014 is gestart met de actualisatie van de branche-RIE's in de Open Teelten. Deze branche-RIE's hopen we in 2015 af te ronden.

Ook in 2014 is in de verschillende sectoren weer gewerkt aan de arbocatalogi en zijn weer diverse nieuwe stukken aan de verschillende arbocatalogi toegevoegd of geactualiseerd.

4.2 WERKEN AAN MORGEN 2.0

Werken in de agrarische en groene sector wordt gekenmerkt door relatief veel fysiek werk. Werknemers in de sector zijn vaak al op jonge leeftijd aan het werk gegaan. Zonder passende maatregelen zullen veel werknemers al voor het bereiken van de pensioenleeftijd uitvallen. Hierdoor komt de productiviteit onder druk te staan en zal de agrarische en groene arbeidsmarkt zijn aantrekkelijkheid verliezen.

Een belangrijk maatschappelijk vraagstuk voor de komende jaren is hoe we langer gezond en zinvol kunnen gaan doorwerken. Dit raakt ook onze sector. Stigas streeft ernaar als sectorinstituut voor duurzame inzetbaarheid een bijdrage te leveren aan de oplossing van dit vraagstuk. Daartoe is in het Sectorplan agrarisch groen opvolging gegeven aan het in 2013 afgeronde project Werken aan Morgen.

In opdracht van sociale partners uit de agrarische en groene sectoren is in 2012 het project 'Werken aan morgen' opgezet en uitgevoerd. Doel van dit project was om een aanzet te geven voor een sectoraal leeftijdsbewust gezondheidsbeleid. Meer concreet bestond het project uit de volgende onderdelen:

- *In kaart brengen hoe de ondernemers en werknemers op dit moment bezig zijn met 'langer doorwerken' en hierop eventueel al inspelen.*
- *Inventariseren en stimuleren van goede praktijken ('good practices') rond langer doorwerken.*
- *Het 'leeftijdsproof' maken van reguliere arbediensten, zoals risico-inventarisatie en verzuimspreekuur.*
- *Het nemen van maatregelen gericht op het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit.*
- *Bewustmaking van de gevolgen van langer doorwerken en de mogelijkheden om als werkgever en werknemer hierop in te spelen.*

Voor een uitvoerige beschrijving van de bevindingen wordt verwezen naar de uitgebreide eindrapportage 'Werken aan morgen in de agrarische en groene sector, oktober 2013', te vinden op www.werkenaanmorgen.nl/rapporten-en-achtergronden/.

'Werken aan Morgen 2.0' kent een projectduur van 2 jaar met een doorlooptijd van 1 september 2014 tot 31 augustus 2016.

De doelstelling van 'Werken aan Morgen 2.0' is het bewust maken van bedrijven en werknemers in de sector van de consequenties van langer doorwerken en de noodzaak hier tijdig op in te spelen.

Meer concreet wordt deze doelstelling vormgegeven door:

- het ontwikkelen en uitvoeren van communicatie gericht op bewustwording en kennisoverdracht;
- het (door)ontwikkelen van op de sector toegesneden instrumenten en diensten om werkgevers en werknemers te ondersteunen met duurzame inzetbaarheid aan de slag te gaan;
- het uittesten en implementeren hiervan op bedrijfs- en individueel niveau.

Op grond van de resultaten uit het eerste project is ervoor gekozen om het vervolg op 3 niveaus vorm te geven, te weten:

Op **sectorniveau** worden de volgende acties in gang gezet:

- Communicatie;
- Stimuleren van 'goede praktijken' en deze voorbeelden uitdragen;
- Ontwikkelen en organiseren van workshops en trainingen voor werkgevers, werknemers en P&O'ers;
- Ontwikkelen van specifieke instrumenten voor werknemers;
- Stimuleren van maatregelen om de vitaliteit bevorderen (preventiespreekuur en gezondheidscheck).

Op **werkgeversniveau**:

- Signaleren van bedrijven die problemen verwachten met de inzetbaarheid van één of meer oudere werknemers (en/of zichzelf en het ontwikkelen en implementeren van een aanpak om werkgevers, die met het onderwerp 'langer doorwerken' aan de slag willen te ondersteunen.

Op **werknemersniveau**:

- Signaleren van werknemers, die met hun eigen inzetbaarheid en aanbieden van persoonlijke ondersteuning (coaching) aan deze werknemers.

Met de ontvangst van de subsidiebeschikking in oktober, heeft het 4e kwartaal van 2014 in het teken gestaan van afstemming over de verantwoordingsvoorwaarden. Hiermee is de basis gelegd voor de benodigde administratieve en financiële verantwoording richting subsidieverstrekkers.

4.3 AANPAK 'WERKEN IN BALANS'

Werken In Balans is sinds 1 september 2015 opgenomen in het programma Werken aan Morgen 2.0.

De aanpak Werken In Balans heeft als doel via vragenlijstonderzoek inzicht te krijgen in die risico's die rechtstreeks invloed hebben op het werkvermogen¹ van medewerkers. Deze succesvol gebleken aanpak is in 2014 opgenomen in het Sectorplan agrarisch groen onder maatregel 1 Werken aan Morgen 2.0. In afwachting van de aanvang van dit sectorplan, heeft er in 2014 geen actieve werving plaatsgevonden voor de inzet van de actie Werken In Balans.

Onderdeel van de aanpak is de WerkVermogensMonitor, die zijn basis heeft in de WorkAbilityIndex (WAI). De WAI is een in Finland ontwikkeld (vragenlijst)instrument dat inmiddels in twaalf verschillende landen en in diverse sectoren in Nederland wordt toegepast en een voorspelling geeft van mogelijke risico's op arbeidsongeschiktheid in de nabije toekomst.

De aanpak WerkenInBalans bestaat uit de volgende onderdelen, te weten:

- het toepassen en evalueren en adviseren naar aanleiding van de Werkvermogensmonitor in bedrijven in de agrarische en groene sector;
- het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van zowel de werkgever als de werknemer als het gaat om leeftijdsbewust gezondheidsbeleid.

Met 3 bedrijven is de aanpak Werken In Balans is in 2014 gestart en afgerond. De vragenlijst de WerkVermogensMonitor is aan 36 personen verstrekt.

Adviseurs hebben in 2014 met bedrijven afspraken gemaakt over activiteiten in het kader van het project 'Werken aan Morgen 2.0' in 2015.

4.4 STOF, PAK 'T AAN

In 2014 heeft Stigas vanwege het opheffen van de productschappen het project 'Stof? Pak't aan!' overgenomen. 2014 heeft daarin vooral in het teken gestaan van het omzetten van de website van het Productschap naar de website van Stigas. De nieuwe website is een zogenaamde satelietsite van de Stigas-website geworden. Dat wil zeggen de site op het platform van de Stigas-website draait en op dezelfde manier kan worden bijgehouden. De website www.pakstofaan.nl heeft wel een eigen adres en een eigen look en feel. Op termijn moet het ook mogelijk worden om tegelijkertijd op beide websites te zoeken.

¹ Werkvermogen: de mate waarin een persoon zowel lichamelijk als geestelijk in staat is zijn huidige werkzaamheden te verrichten

4.5 BESCHERM BEWUST

In 2014 heeft Stigas ook het beheer over de website www.beschermbewust.nl overgenomen van het Productschap Tuinbouw. Omdat het overzetten van www.pakstofaan.nl aan tijd gebonden was en de website 'Bescherm bewust' op een aparte server draait die ook na het opheffen van de productschappen kan doordraaien is er voor gekozen om te starten met Stof.

Eind 2014 is de eerste aanzet gemaakt voor het overzetten van Bescherm Bewust. De gedachte is om dit op dezelfde manier te doen als www.pakstofaan.nl. Aan de sectorspecialisten is gevraagd om na te gaan in hoeverre de informatie op de website nog actueel is en wat aangepast moet worden.

4.6 PILOT MODERNISERING ZIEKTEWET

Op 1 januari 2013 is de Wet beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters, ook wel bekend als Modernisering Ziektewet of BeZaVa in werking getreden. De overheid wil met deze wet een beperking in de uitkeringslasten voor flexwerkers bereiken door de werkgever meer actief bij de re-integratie van de flexwerkers te betrekken en hem financieel verantwoordelijk hiervoor te maken.

De Stichting van de Arbeid heeft met een aantal branche-instituten overleg gehad over de consequenties van de modernisering van de Ziektewet, die in de Eerste kamer is aangenomen. Samen met Gezond Transport en het Vakcentrum Detailhandel hebben wij pilots ontwikkeld, waarbij onderzocht wordt of onze sectorspecifieke aanpak voor preventie en verzuimbegeleiding ook voor (zieke) flexkrachten (vangnetters) kan leiden tot een verlaging van verzuim en schadelast.

De pilot is van start gegaan per 1 september 2014 en heeft een looptijd van 2 jaar, waarmee werknemers in principe begeleid kunnen worden tot einde Ziektewet.

De pilot richt zich op het organiseren van zowel preventiezorg als verzuimbegeleiding voor flexwerkers, die werken in agrarische en groene bedrijven. Uitvoering zal plaatsvinden door in de sector gespecialiseerde Stigas preventieadviseurs, bedrijfsartsen en re-integratieadviseurs.

Preventiezorg

In het kader van de preventiezorg benaderen we circa 15 bedrijven die elk minimaal 25 tijdelijke medewerkers en uitzendkrachten werkzaam hebben.

Voor deze bedrijven worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Risico-inventarisatie: deze wordt uitgevoerd en aangevuld met een verdiepende module over tijdelijke medewerkers en uitzendkrachten;
- Preventiespreekuur: wordt expliciet onder de aandacht gebracht voor deze werknemers. Zij krijgen hiermee toegang tot de bedrijfsarts en preventie medewerkers van Stigas;
- Voorlichting: er wordt een gerichte voorlichting op het bedrijf verzorgd, waarin ingegaan wordt op de specifieke risico's en preventiemogelijkheden voor het bedrijf en de mogelijkheid van individuele preventiediensten;
- Evaluatie: er vindt een inhoudelijke evaluatie plaats bij werkgevers, uitzendkrachten en tijdelijke krachten over de opgedane kennis.

Verzuimbegeleiding en re-integratie

In de begeleiding zullen werknemers worden genomen, die ziek uit dienst gaan na een tijdelijk dienstverband of die in verband met een reorganisatie of bedrijfsbeëindiging worden ontslagen, inclusief werknemers die binnen 28 dagen na einde dienstverband alsnog ziek worden (zogenaamde nawerking). Vooralsnog gaat het hierbij naar schatting om ca. 500 werknemers op jaarbasis in de sector. In het kader van de pilot worden 100 werknemers, die ziek uit dienst gaan, in begeleiding genomen. De dossiers hiervan worden meteen na aanmelding bij het UWV willekeurig op sectorniveau aan Stigas overgedragen.

Doelstelling voor de pilot is de werknemer in eerste instantie te begeleiden tot duurzame arbeidsgeschiktheid en zo mogelijk ook te herplaatsen. Vanaf 24 september 2014 zijn er 95 vangnetters in de verzuimbegeleiding opgenomen. Hiervan waren er eind van het jaar 26 hersteld.

4.7 ZELFREGULERING EN ZELFWERKZAAMHEID RIE

Met subsidie van het Ministerie van SZW is in 2014 het project 'Zelfwerkzaamheid en zelfregulering' gestart. Via het project willen we bereiken dat meer bedrijven actief aan de slag gaan met hun risico-inventarisatie en –evaluatie en met hun plan van aanpak. Uiteindelijk moet dit er toe leiden dat er veiliger en gezonder gewerkt wordt in de sector.

Om dit te bereiken wordt een nieuwe RIE-methode gebouwd. Deze methode moet bedrijven op allerlei manieren meer activeren. Dit kan bijvoorbeeld door het systeem mailtjes te laten versturen als actiedata overschreden dreigen worden, maar ook door via moderne technieken meer interactie mogelijk te maken met de Stigas-adviseur. Via zelfregulering wil de overheid bedrijven en ook sectoren stimuleren om zelf meer regie te nemen op de verbetering van arbeidsomstandigheden. Met behulp van het nieuwe systeem wordt het ook mogelijk om een database op te bouwen, waarmee de stand van zaken in een sector kan worden vastgesteld. Met deze informatie kunnen sociale partners vaststellen aan welke onderwerpen via bijvoorbeeld voorlichting meer aandacht moet worden besteed of voor welke knelpunten onvoldoende goede oplossingen zijn en in overleg treden met fabrikanten en leveranciers.

Voor de begeleiding van het project is een stuurgroep samengesteld uit:

- John Dorsman
- Brenda de Jong
- Corina van Zoest
- Math Creemers
- Peter Tamsma

The screenshot shows a web browser window displaying the website for 'RI&E Stigas | Mechanisch loonwerk'. The page has a green header with the Stigas logo (a stylized tree) and the text 'Sector: Mechanisch loonwerk'. Navigation buttons for 'Home' and 'Mijn RI&E' are visible. A sidebar on the left lists 'Home', 'Voorwaarden', 'Disclaimer', 'Instructies', and 'Contact'. The main content area is titled 'Welkom!' and contains the following text:

Welkom bij de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) Mechanisch loonwerk.

Met deze RI&E brengt u de risico's op uw bedrijf in kaart en kiest u zelf wat u gaat doen om deze te beheersen. Zo werkt u aan een duurzaam bedrijf. Waar uw medewerkers gezond, veilig en met plezier werken.

Uw wachtwoord
Voordat u begint, wordt uw e-mailadres en een wachtwoord gevraagd. Het wachtwoord krijgt u van uw Stigas-adviseur. Na de eerste keer inloggen kunt u uw wachtwoord zelf wijzigen.

Ondersteuning nodig?
Bel dan de helpdesk: 071 - 568 9000 (kies voor optie 1). Of nodig uw Stigas-adviseur uit om u online te helpen. Dit doet u door nadat u bent ingelogd in het menu **Mijn RI&E** op **uitgenodigde adviseurs** te klikken.

Begin vandaag nog
en start de vragenlijst door hiernaast in te loggen.

Veel succes!

The footer of the page includes 'Stigas is Arbo- en ISO-gecertificeerd' and 'Copyright RI&E Stigas. Alle rechten voorbehouden'. The Windows taskbar at the bottom shows the date as 16-2-2015 and the time as 12:04.

5. COMMUNICATIE EN VOORLICHTING

5.1 COLLAND EN VANCOLLAND MAGAZINE

De afdeling communicatie van Stigas neemt deel aan het Colland-communicatieteam, waarin ook communicatieadviseurs van de Sectorraad, BPL en SAZAS deelnemen. Gezamenlijk ontwikkelen zij het Colland communicatiebeleid en zijn zij verantwoordelijk voor de communicatie met sociale partners, brancheorganisaties, bedrijven en bedrijfstakken. Hiervoor zijn de volgende gezamenlijke communicatiemiddelen ingezet: het magazine VanColland en de website www.colland.nl. Het gezamenlijke magazine VanColland verschijnt vier keer per jaar. Stigas maakt graag gebruik van dit magazine om de eigen dienstverlening en specifieke onderwerpen onder de aandacht te brengen van alle bij Colland aangesloten bedrijven. Het afgelopen jaar heeft Stigas wederom een substantieel deel van dit blad met actuele thema's rond arbeidsomstandigheden en verzuimpreventie weten te vullen.

5.2 VOORLICHTINGSMATERIALEN EN WEBSITES

Stigas beschikt over een uitgebreide serie voorlichtingsleaflets. Deze folderlijn wordt regelmatig uitgebreid en geactualiseerd. Het meest populair bij werkgevers en werknemers zijn praktische leaflets over actuele zaken als de Gezondheidsbus, teken en de ziekte van Lyme en MRSA. Stigas biedt haar doelgroepen veel praktische informatie op internet. De onderstaande websites worden door Stigas actief onderhouden.

Stigas.nl

De website www.stigas.nl wordt vooral gevoed met informatie over de Stigas dienstverlening en specifieke arbokennis, onder andere arbeidsvriendelijke producten en informatie over diverse zoönosen en arbeidsrisico's. Het beheer van www.stigas.nl ligt geheel bij Stigas.

De website wordt goed bezocht. In 2014 wisten maar liefst 37 duizend bezoekers onze website te vinden.

Meest bezochte rubrieken zijn:

- Risico-inventarisatie
- Ik wil meer weten over ziekteverzuim
- PMO
- Diensten
- Ik wil meer weten over de ziekte van Lyme

Pakstofaan.nl

In 2014 is de content van deze website overgedragen van de Productschappen naar Stigas. De website bevat praktische informatie over hoe om te gaan met stof die werkzaamheden met zich meebrengen. Er is een nieuwe website gebouwd die onder dezelfde naam, www.pakstofaan.nl, voor de gebruikers te vinden is. De website is zodanig ingericht dat de informatie per sector overzichtelijk is en snel te vinden.

Werkenaanmorgen.nl

De website voor het speciale project 'Werken aan Morgen' met daarop ondermeer de volgende informatie:

- Achtergrond en aanpak Werken aan morgen
- Vitaliteitsscan bedrijven
- Filmpjes- Hoe doen andere bedrijven dat?

Website arbocatalogus

De website www.agroarbo.nl bevat de arbocatalogi van de agrarische en groene sectoren. Deze website wordt in overleg met de klandbordgroepen actief onderhouden.

Weekvandeteek.nl

Tot slot is ook veel aandacht besteed aan de website www.weekvandeteek.nl. De website is ontstaan uit een samenwerkingsverband van Stigas met ruim twintig samenwerkende organisaties. Stigas onderhoudt de website.

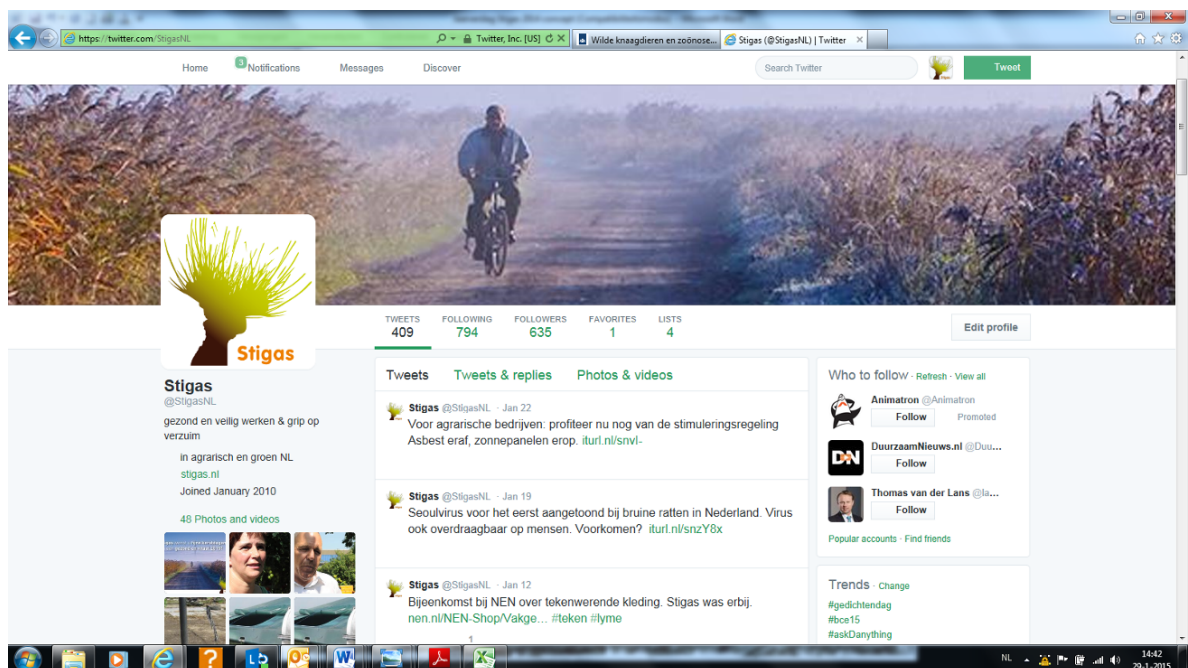
5.3 SOCIALE MEDIA

Twitter

De wereld verandert in een hoog tempo. Namen vroeger mensen de tijd om een brochure goed door te lezen, tegenwoordig zijn korte teksten, filmbeelden en afbeeldingen die weinig tijd kosten om de boodschap door te laten dringen, aan de orde van de dag. Stigas heeft daarom al geruime tijd ook een Twitteraccount: StigasNL. Een Tweet bevat maximaal 140 tekens. Afbeeldingen kunnen worden toegevoegd.

Momenteel heeft StigasNL 635 volgers. Stigas plaatst gemiddeld 2 tweets per week. De tweets bevatten bij voorkeur praktische en toepasbare informatie voor de agrarische werknemer en ondernemers. De communicatieadviseurs werken veel samen met de preventieadviseurs om onderwerpen te genereren.

Afbeelding: de homepagina van het Stigas Twitteraccount.

5.4 DIGITALE NIEUWSBRIEF

In 2014 is de digitale nieuwsbrief zeven maal verschenen. De nieuwsbrief biedt actuele en praktische onderwerpen voor ondernemers en werknemers. De artikelen in de nieuwsbrief staan ook op de website stigas.nl. Lezers van de artikelen komen automatisch op stigas.nl terecht. Zodoende trekken we meer bezoekers naar de website. De nieuwsbrief heeft een ledenbestand van 4.672 adressen.

5.5 VOORLICHTINGEN, WORKSHOPS EN CURSUSSEN

De Stigas-adviseurs hebben ook het afgelopen jaar een groot aantal voorlichtingen, workshops en cursussen verzorgd. Zoals de workshops WerkenInBalans, verzuimmanagement, voeren van verzuimgesprekken en beter re-integreren. Naar het Stigas voorlichtingsprogramma is altijd veel vraag. Het afgelopen jaar zijn 131 presentaties verzorgd voor de verschillende sectoren. Specifieke onderwerpen die eruit sprongen waren duurzame inzetbaarheid, veiligheid op en rond het erf, teken en de ziekte van Lyme en arbocatalogus. Bijlage 3 geeft een overzicht van de voorlichtingen die Stigas in 2014 heeft verzorgd.

6. ORGANISATIE

6.1 BESTUUR

De Stichting Gezondheidszorg Agrarische Sectoren (Stichting Stigas) is bestuurlijk verantwoordelijk voor de inhoud en uitvoering van preventiezorg in de agrarische en groene sectoren en heeft voor de uitvoering een overeenkomst met Stigas Agrarisch Preventief BV en AGAP BV (Agrarische en Groene Arbo- en Preventiezorg) gesloten. Via deze overeenkomst is geregeld dat het bestuur wordt ondersteund door het landelijk Stigas-bureau, een vijftiental volledig dedicated landelijk werkzame preventieadviseurs en op ad hoc basis andere in de branche gespecialiseerde professionals (onder andere bedrijfsartsen).

Het afgelopen jaar is het bestuur van Stigas achttal keer bij elkaar geweest.

Samenstelling van het bestuur ultimo 2014:

Leden:

Plaatsvervangende leden:

LTO Nederland

Mans Vulto (werkgeversvoorzitter)

LTO Noord Glaskracht

Arend Hekman

CUMELA Nederland

Corina van Zoest

Hannie Zweverink

Branchevereniging VHG

Egbert Roozen

Marc Custers

FNV Bondgenoten

Henk Onstwedder (werknemersvoorzitter)

Heidi Timmermans

CNV Vakmensen

Peter de Jong

Jaap Bosma

Adviseur Colland Bestuursbureau

Christ Essens

Directie/secretariaat

Math Creemers

6.2 STIGAS-BUREAU: KENNIS- EN LOKETFUNCTIE

De dienstverlening wordt aangestuurd en gecoördineerd door het landelijk Stigas-bureau. Dit bureau vervult voor de sector de rol van kenniscentrum op het terrein van arbeidsomstandigheden, verzuim en gezondheidsmanagement. Deels gebeurt dit ook voor SAZAS (Staf). Ook is het bureau verantwoordelijk voor het secretariaat van het bestuur en voor de organisatie van de sectorale klankbordgroepen, die inhoudelijk verantwoordelijk zijn voor onder andere de sector-arbocatalogi en de sector-RIE's en de centrale loket- en helpdeskfunctie (Stigas Servicedesk).

Overige activiteiten zijn ondermeer:

- de aansturing van de Stigasorganisatie, inclusief de bij de uitvoering betrokken professionals (preventieadviseurs en dedicated bedrijfsartsen en re-integratieadviseurs)
- de landelijke 'loketfunctie' voor alle vragen om informatie en adviesdiensten van ondernemers en werknemers
- het onderhoud van sectorspecifieke instrumenten zoals de sector-RIE's, arbocatalogi en het Preventief Medisch Onderzoek (PMO)

- het onderhoud van de websites www.stigas.nl , www.agroarbo.nl, www.werkenaanmorgen.nl en www.weekvandeteek.nl
- het uitvoeren van de communicatiefunctie, ondermeer het ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal en het invullen van het arbodeel in de Colland-media
- regievoering op de verzuimbegeleiding, ondermeer voor bij SAZAS aangesloten bedrijven
- het uitvoeren van sectoranalyses, ondermeer over de ontwikkeling van verzuim en ongevallen
- de ontwikkeling en coördinatie van sectorprojecten en –onderzoeken

In de staf van Stigas zijn de volgende disciplines vertegenwoordigd: medisch adviseur, arbeidsdeskundig adviseur, arbeidshygiënisch adviseur, veiligheidkundige, arbeid- en organisatiedeskundige, communicatieadviseur en interventieadviseur.

6.3 STIGAS GECERTIFICEERD

Stigas heeft afgelopen jaar besloten zich te laten certificeren voor ISO en Arbo. Aanleiding was aan de ene kant de behoefte om op deze wijze de bescherming van privacygevoelige informatie aantoonbaar beter te regelen. Daarnaast paste een certificering bij de ambitie van Stigas om voortdurend de kwaliteit van haar dienstverlening te willen verbeteren. Tot slot kon op deze manier ook de positie in de markt worden versterkt. In augustus heeft Stigas het certificaat in ontvangst mogen nemen en is daarmee de eerste gecertificeerde sectoraanpak voor arbodienstverlening. Deze stap past volledig in het recente SER-advies over de toekomst van de arbodienstverlening.

6.4 STIGAS-ADVISEURS EN AGRARISCHE KLANTENTEAMS

De Stigas-adviseurs zijn landelijk gespreid werkzaam en hebben contact met de dedicated opgestelde artsen en re-integratieadviseurs vanuit ArboVitale. Uitgangspunt is om preventieadviseurs, re-integratieadviseurs en sectorartsen zoveel mogelijk met elkaar te laten samenwerken in het belang van de opbouw van kennis en kwaliteit van de dienstverlening. Naast de vaste kern van adviseurs worden voor specifieke werkzaamheden of projecten op ad-hoc basis ook andere deskundigen ingehuurd.

Adviseur	Specialisme	Regio
Peter Bredius	Akkerbouw en vollegrondsteelt, Mechanisch Loonwerk, Machineveiligheid en geregistreerd Hoger Veiligheidskundige	Breda
Albert van der Burg	Glastuinbouw, Arbeidsdeskundige, EUREP/GAP	Westland
Marcel van Diepen	Bloembollen, witloftrekkerijen	Alkmaar
Marieke van Esveld	Fruitteelt, fysieke belasting, kinderen	Arnhem
Marieke Esmeijer	Geregistreerd arbeidshygiënisch	
Dolf Goedee	Algemeen	Goes
Mirjam de Groot	Bos en natuur, geitenhouderij, teken en de ziekte van Lyme, kinderen	Amersfoort
Ton Joosten	Paddenstoelenteelt, aspergeteelt	Venlo
Wim Klaucke	Akkerbouw, Middelbaar Veiligheidskundige	Groningen
Henry Kok	Fruitteelt, Middelbaar Veiligheidskundige	Arnhem/Enschede
Rolf de Konink (tot 1 november)	Melkveehouderij, veeverbetering, bedrijfsverzorging, rundveebedrijven, KI-bedrijven (rundvee), Arbeidsdeskundige, Middelbaar Veiligheidskundige	Leeuwarden
Adri van Kooten	Akkerbouw, bos en natuur Melkveehouderij (vanaf 1 november)	Groningen
Sjoek van der Maarl	Mechanisch loonwerk, hoveniers en groenvoorziening, Hoger Veiligheidskundige	Haarlem
Ger Meuwissen	Varkens- en pluimveehouderijen, Middelbaar Veiligheidskundige, ARIE	Eindhoven
Kees van Schanke	Paardenhouderijen, maneges, Middelbaar Veiligheidskundige	Rotterdam
Albert Snapper	Algemeen	Apeldoorn
Iris Voorbergen	Boomteelt en vaste plantenteelt	Utrecht

BIJLAGE 1. SAMENSTELLING KLANKBORDGROEPEN EN SUBGROEPEN 31-12-2014**Klankbordgroep Hoveniers en Groenvoorzieners**

Naam	Namens	
J. Hoksberg	VHG	
I. Sangers	VHG	
J. Batenburg	VHG	
M. Custers	VHG	
Th. Nieuwenhuizen	VHG	
F. van den Bos	VHG	
M. Daamen	FNV Bondgenoten	
D. Aaldering	FNV Bondgenoten	
R. Aalberts	FNV Bondgenoten	
E. van Hulst	CNV Vakmensen	
P. van der Beek	CNV Vakmensen	
S. van der Maarl	Stigas	

Klankbordgroep Mechanisch Loonwerk

Naam	Namens	
J.H. Zweverink-Bosch	CUMELA Nederland	
C. van Zoest-Meester	CUMELA Nederland	
K. Nagtegaal	CUMELA Nederland	
A.W. Karelse	CUMELA Nederland	
P vd Put	FNV Bondgenoten	
J. Sijtsma	FNV Bondgenoten	
B. de Jong	FNV Bondgenoten	
G. Baert	Vakvereniging HZC	
J. Bosma	CNV Vakmensen	In 2014 vervangen door H. Smedes
C. Essens	Colland Bestuursbureau	Agendalid
P. Bredius	Stigas	

Klankbordgroep Glastuinbouw

Naam	Namens	
Voorzitter		
A. Hekman	LTO Noord Glaskracht	
J. Vooijs	LTO Noord Glaskracht	
E. Goos	LTO Noord Glaskracht	
L. de Jong	LTO Noord Glaskracht	
H. Onstwedder	FNV Bondgenoten	
H. Bos	FNV Bondgenoten	Bedankt eind 2014
A. van der Burg	Stigas	

Klankbordgroep Dierhouderij

Naam	Namens	
E. Douma	LTO Varkenshouderij	
A. Butijn	NOP	Plaatsvervanger A. Spieker
J. Houdijk	LTO Schapenhouderij	
Vacature	LTO Melkveehouderij	
H.J. Peek	LTO Paardenhouderij	
B. van Veldhuisen	FNRS	
Mevr. R. Pruijsten	LLTB	Agendalid
H. Onstwedder	FNV Bondgenoten	
G. Meuwissen	Stigas	

Klankbordgroep Bos en Natuur

Naam	Namens	
J.A. Efftink	FNV Bondgenoten	
W. Baltussen	FNV Bondgenoten	
B.de Jong	FNV Bondgenoten	
J.H. Kraan	CNV Vakmensen	
J.P.M. Polman	IPC Groene Ruimte	
H.J. Jeurink	AVIH	
W. Roelfsema	Staatsbosbeheer	
M. Lammertink	Geldersch Landschap	
M. de Groot	Stigas	

Klankbordgroep Open Teelten

Naam	Namens	
Voorzitter		
B. Hasselo	LTO Akkerbouw	
B. Knol	LTO Boomteelt	
H. Bus	NFO	Agendalid
G. Pronk	NFO	
J. van Leeuwen	LTO Boomteelt	
W. Biemans	LTO Vollegrond	
Mevr. M.C Bense	FNV Bondgenoten	
B. de Jong	FNV Bondgenoten	
A. Zwetsloot	Anthos	
J.H. de Boer	KAVB	Agendalid
M. van Diepen	Stigas	

BIJLAGE 2. OVERZICHT DODELIJKE ONGEVALLEN AGRARISCHE EN GROENE SECTOREN 2014

1.	6 januari Bunnik	51 jaar man	Ondernemer Mechanisch Loonwerk	Man raakt beknelde bij het aankoppelen van een oplegger.
2.	29 januari Maurik	53 jaar man	Werknemer Mechanisch Loonwerk	Man wordt geraakt door heiblok
3.	25 februari Hurwenen	71 jaar man	Werknemer Hoveniers	Man krijgt tak op hoofd bij het snoeien van een boom
4.	18 april Zundert	39 jaar man	Ondernemer Akkerbouw - Vollegrond	Man komt onder strobalen
5.	24 april Moergestel	65 jaar man	Ondernemer Melkveehouderij	Man raakt beknelde in hooschudder
6.	3 mei Millingen a/d Rijn	54 jaar Man	Gezinslid Rundveehouderij	Man gedood door stier
7.	25 mei Scherpenisse	44 jaar Man	Ondernemer Akkerbouw	Man raakt beknelde in luchtafvoersysteem
8.	14 juni Nij Beets	32 jaar Man	Ondernemer Melkveehouderij	Man komt onder kantelende trekker bij het redden van een koe uit de sloot
9.	11 juli Nieuw-Vossemeer	70 jaar Man	Ondernemer Mechanisch Loonwerk	Man komt onder verreiker
10.	22 juli 't Zand	50 jaar Man	Ondernemer Bloembollen	Man raakt met hoofd beknelde tussen een machine en de muur
11.	28 juli Zuidchermer	80 jaar Man	Gezinslid Melkveehouderij	Man gedood door stier
12.	18 augustus Kerkdriel	49 jaar Man	Werknemer Paddenstoelenteelt	Man van ladder gevallen met achterhoofd op de grond
13.	27 augustus Waddinxveen	- Man	Werknemer Groenvoorzieners	Man komt onder boom
14.	30 september Markelo	19 jaar Man	Werknemer Mechanisch Loonwerk	Man valt uit cabine en komt onder trekker
15.	2 oktober Enschede	80 jaar Man	Derde Mechanisch Loonwerk	Man komt onder maishakselaar
16.	2 oktober Achterberg	44 jaar man	Ondernemer Mechanisch Loonwerk	Man raakt beknelde in maishakselaar
17.	18 oktober IJsselmuiden	3 jaar vrouw	Gezinslid Glastuinbouw	Meisje valt van laadklep
18.	9 december Haaren	27 jaar Man	Werknemer Mechanisch Loonwerk	Man valt in rioolput

DODELIJKE ONGEVALLEN MET 'DERDEN' OP AGRARISCHE BEDRIJVEN

1.	12 mei Udenhout	63 jaar Man	Derde Boomkwekerij	Bestuurder komt onder kantelende heftruck
----	--------------------	----------------	---------------------------------------	---

Ondernemer: 8
Werknemers: 6
Gezinsleden: 3   waarvan 1 kind
Niet bekend:

Derden: 2

akkerbouw-volleggrond	2
bloembollen	1
glastuinbouw	1
hoveniers en groenvoorziening	2
mechanisch loonwerk	7
melkvee en graasdieren	3
paddenstoelenteelt	1
rundveehouderij	1

BIJLAGE 3. OVERZICHT VOORLICHTINGEN 2014

Datum	Sector	Stigamedewerker	Onderwerp	
1	1-4	Akkerbouw/melkveehouderij	Rolf de Konink	Veiligheid op de boerderij/mestgassen
2	29-10	Akkerbouw/melkveehouderij	Henry Kok	Veiligheid op en rond het erf
3	23-9	Alle sectoren	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten en arbocatalogus
4	3-4	Bloembollen	Sjoek van der Maarl	Actualiteit Veiligheid & Gezondheid
5	3-4	Bloembollen	Sjoek van der Maarl	Veiligheid op agrarisch bedrijf
6	20-2	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Arbocatalogus, RI&E, preventie ziekte van Lyme
7	26-9	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Breed arbo
8	26-9	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Duurzame inzetbaarheid, arbocatalogus, teken
9	22-5	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Lyme en arbocatalogus
10	4-6	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Lyme en de eikenprocessierups
11	4-2	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten
12	28-3	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten
13	10-4	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten
14	18-4	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten
15	17-7	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten
16	8-4	Bos en natuur	Henry Kok	Preventie tekenbeten
17	5-11	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten
18	20-3	Bos en Natuur	Marlies Kamps	WerkenInBalans 'Houd medewerkers inzetbaar'
19	20-3	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	WerkenInBalans 'Houd medewerkers inzetbaar'
20	27-3	Bos en Natuur	Marlies Kamps	WerkenInBalans 'Houd medewerkers inzetbaar'
21	27-3	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	WerkenInBalans 'Houd medewerkers inzetbaar'
22	22-4	Bos en Natuur	Marlies Kamps	WerkenInBalans 'Houd medewerkers inzetbaar'
23	22-4	Bos en Natuur	Mirjam de Groot	WerkenInBalans 'Houd medewerkers inzetbaar'
24	1-5	Bos en Natuur	Henry Kok	Preventie tekenbeten
25	16-4	Bos en Natuur	Henry Kok	Preventie tekenbeten
26	20-1	Dieren en paardenhouderij	Kees van Schanke	Veiligheid leerbedrijven RI&E arbocatalogus
27	26-5	Dieren en paardenhouderij	Kees van Schanke	Veiligheid leerbedrijven RI&E arbocatalogus
28	17-11	Dierhouderij algemeen	Kees van Schanke	Arbo en veiligheid dierhouderij/paarden
29	6-10	Dierhouderij	Ger Meuwissen	Hygiëne in de dierhouderij
30	7-10	Dierhouderij	Ger Meuwissen	Hygiëne in de dierhouderij
31	8-10	Dierhouderij	Iris Voorbergen	Lichamelijke belasting, duurzame inzetbaarheid
32	16-10	Dierhouderij	Kees van Schanke	Veiligheid op en rond het erf
33	17-1	Diverse	Marieke van Esveld	Gezond werken groensector
34	22-3	Diverse	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten
35	4-2	Diverse	Iris Voorbergen	Verzuimmanagement
36	18-2	Diverse	Iris Voorbergen	Voeren van verzuimgesprekken
37	11-3	Diverse	Marlies Kamps	WerkenInBalans
38	13-2	Fruitteelt	Iris Voorbergen	Veiligheid divers
39	1-4	Glastuinbouw	Sjoek van der Maarl	Actualiteit Veiligheid & Gezondheid
40	7-4	Glastuinbouw	Albert van der Burg	Arbeidsmarktbeleid
41	11-12	Glastuinbouw	Marieke van Esveld	Arbocatalogus
42	27-11	Glastuinbouw	Marieke van Esveld	Arboregelgeving (RI&E)
43	29-10	Glastuinbouw	Albert van der Burg	Arboregelgeving (RI&E)/Duurzame inzetbaarheid

	Datum	Sector	Stigamedewerker	Onderwerp
44	18-12	Glastuinbouw	Marieke van Esveld	Gezond bewegen
45	1-10	Glastuinbouw	Iris Voorbergen	Lichamelijke belasting, duurzame inzetbaarheid
46	10-3	Glastuinbouw	Albert van der Burg	Risicomanagement
47	16-4	Glastuinbouw	Albert van der Burg	Startbijeenkomst Inspectieprogramma 2014
48	30-9	Glastuinbouw	Sjoek van der Maarl	Veilig en gezond werken op het bedrijf
49	1-4	Glastuinbouw	Sjoek van der Maarl	Veiligheid op agrarisch bedrijf
50	11-2	Glastuinbouw	Marieke van Esveld	Werken in Balans
51	14-4	Glastuinbouw	Marieke van Esveld	Werkhoudingsinstructies
52	8-5	Glastuinbouw	Iris Voorbergen	Ziekteverzuim Ook Jou een Zorg
53	8-4	Glastuinbouw	Iris Voorbergen	Ziekteverzuim Ook Jou een Zorg
54	8-12	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	Duurzame inzetbaarheid
55	15-12	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	Duurzame inzetbaarheid
56	4-12	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	Duurzame inzetbaarheid
57	5-2	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Fysieke belasting
58	19-12	Hoveniers,groenvoorziening	Peter Bredius	Fysieke belasting ruggedragen machines
59	18-2	Hoveniers,groenvoorziening	Marieke van Esveld	Gezond werken groensector
60	20-2	Hoveniers,groenvoorziening	Marieke van Esveld	Gezond werken groensector
61	9-1	Hoveniers,groenvoorziening	Iris Voorbergen	Gezond werken middag
62	9-1	Hoveniers,groenvoorziening	Iris Voorbergen	Gezond werken ochtend
63	3-4	Hoveniers,groenvoorziening	Marieke van Esveld	Gezond werken voor machinisten
64	3-9	Hoveniers,groenvoorziening	Iris Voorbergen	Lichamelijke belasting, duurzame inzetbaarheid
65	9-4	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	Preventie Tekenbeten
66	14-4	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	Preventie Tekenbeten
67	23-4	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	Preventie Tekenbeten
68	14-4	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Preventie tekenbeten
69	26-5	Hoveniers,groenvoorziening	Marieke van Esveld	Preventie tekenbeten
70	13-5	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Preventie Tekenbeten
71	14-5	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Preventie Tekenbeten
72	21-5	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Preventie Tekenbeten
73	29-4	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Preventie Tekenbeten
74	2-10	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	Preventie tekenbeten en arbocatalogus
75	5-5	Hoveniers,groenvoorziening	Kees van Schanke	Toolbox teek
76	25-4	Hoveniers,groenvoorziening	Kees van Schanke	Toolbox teek
77	14-1	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Veiligheid
78	15-1	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Veiligheid
79	16-1	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Veiligheid
80	12-2	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Veiligheid / ongeval en aansprakelijkheid
81	20-11	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Veiligheid, fysieke belasting, arbocatalogus
82	26-11	Hoveniers,groenvoorziening	Henry Kok	Veiligheid, fysieke belasting, arbocatalogus
83	23-1	Hoveniers,groenvoorziening	Marieke van Esveld	Verzuim ook jou een zorg
84	3-2	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Vitaal ouder worden
85	4-2	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Vitaal ouder worden
86	5-2	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Vitaal ouder worden
87	11-2	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Vitaal ouder worden

	Datum	Sector	Stigasmedewerker	Onderwerp
88	12-2	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Vitaal ouder worden
89	13-2	Hoveniers,groenvoorziening	Sjoek van der Maarl	Vitaal ouder worden
90	10-10	Hoveniers,groenvoorziening	Iris Voorbergen	Werken In balans
91	3-2	Hoveniers,groenvoorziening	Iris Voorbergen	WerkenInBalans
92	7-2	Hoveniers,groenvoorziening	Wim Klaucke	WerkenInBalans
93	18-2	Hoveniers,groenvoorziening	Marlies Kamps	WerkenInBalans
94	18-2	Hoveniers,groenvoorziening	Marlies Kamps	WerkenInBalans
95	18-2	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	WerkenInBalans
96	19-2	Hoveniers,groenvoorziening	Iris Voorbergen	WerkenInBalans
97	19-2	Hoveniers,groenvoorziening	Mirjam de Groot	WerkenInBalans
98	20-2	Hoveniers,groenvoorziening	Iris Voorbergen	WerkenInBalans
99	7-10	Mechanisch loonwerk	Ger Meuwissen	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
100	24-10	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
101	7-11	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
102	17-11	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
103	21-11	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
104	4-12	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
105	8-12	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
106	21-11	Mechanisch loonwerk	Kees van Schanke	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
107	21-11	Mechanisch loonwerk	Peter Bredius	Machine Veiligheid (CUMELA Nederland)
108	15-1	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Mestgassen
109	28-1	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Mestgassen
110	30-1	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Mestgassen
111	12-2	Mechanisch loonwerk	Peter Bredius	Mestgassen
112	5-3	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Mestgassen
113	9-5	Mechanisch loonwerk	Mirjam de Groot	Preventie Tekenbeten
114	10-2	Mechanisch loonwerk	Peter Bredius	RI&E, veiligheid, arbocatalogus
115	8-1	Mechanisch loonwerk	Rolf de Konink	Toolbox mestgassen
116	9-1	Mechanisch loonwerk	Rolf de Konink	Toolbox mestgassen
117	15-1	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Toolbox mestgassen
118	15-1	Mechanisch loonwerk	Henry Kok	Toolbox mestgassen
119	29-1	Mechanisch loonwerk	Kees van Schanke	Toolbox mestgassen
120	11-4	Mechanisch loonwerk	Kees van Schanke	Toolbox teek
121	31-1	Mechanisch loonwerk	Kees van Schanke	Toolbox veilig werken langs de weg
122	4-2	Mechanisch loonwerk	Wim Klaucke	Veiligheid op en rond het erf
123	14-11	Mechanisch loonwerk	Wim Klaucke	Veiligheid op en rond het erf
124	21-11	Mechanisch loonwerk	Wim Klaucke	Veiligheid op en rond het erf
125	4-12	Mechanisch loonwerk	Wim Klaucke	Veiligheid op en rond het erf
126	4-9	Melkvee, varkenshouderij	Henry Kok	Veiligheid op en rond het erf
127	13-3	Melkvee/akkerbouw.int.teelt	Henry Kok	Veiligheid op het erf / mestgassen
128	9-10	Melkveehouderij	Rolf de konink	Mest stink er niet in/veiligheid op het erf
129	23-1	Melkveehouderij	Rolf de konink	Veiligheid op het boerenerf en mestgassen
130	13-3	Melkveehouderij	Henry Kok	Veiligheid op het erf / mestgassen
131	16-9	Varkenshouderij	Marieke van Esveld	Stof en lichamelijke belasting